

rūm qui libro tertio de Summo bono dicit. Sacerdotes pro iniquitate populorum damnantur, si eos ignorantes non erudiant, aut peccantes non arguant. Hac ille. Cum ergo ex iam dictis quilibet prædicantis officium de mandato accipit qui ad sacerdotium accedit, patet, quod illud mandatum debet exequi, prætenſa excommunicatione non obſtante. Item, nulli uero catholico debet uerti in dubium, quin imo in doctrina ſufficiens ſit obligator ad docendum ignaros, ad cōſulendum ambiguis, ad caſtigandum effrenos, ad remittendum iniuriantibus, quæ aliqua opera miſericordiæ impendendum, cum ergo ſufficiens ad miniſtrandum elemoſynas corporales teneat ad illas ſub pœna damnationis, ut patet Matth. xxv. multo magis ſufficiens ad elemoſynas ſpirituales. Ex iſto patet, quod prædicare ſacerdoti, & elemoſynam dare diuiti, nō ſunt opera media, ſed mandata. Vt ſuperius patet, quod ſi Papa uel alius Præpoſitus mandat ſacerdoti nō prædicare, ſic diſpoſito ut dictum eſt. uel non dare elemoſynas diuiti, non debet ſubditus obedire. Vnde iſti innixus mandato Dñi, nō ſuſcepi de non prædicando mandatum Papæ Alexandri, & hinc humiliter excōmunicatiōem tolero, cōfidens quod mihi conſequar benediſtiōem Dei mei. ad quem dicit Pſalmiſta Maledicent iſti, tu autē benedicet. Qui etiā benedicet dicēs Matth. v. Beati eſtis cum maledixerint uobis hoīes, & dixerint omne malum aduerſum uos, mentientes propter me. Gaudete & exultate, quoniam merces ueſtra copioſa eſt in cælis.

C A P V T XXI.

A Iam ad authoritates quas adduxerunt Doctores ad roborandum humanam obedientiam, breuiter eſt dicendum. Nam primo dicunt Romanae eccleſiæ & Prælatiſ eſt obediendum per inferiores in oībus &c. iuxta ſententiā Saluatoris Matth. xxiii. Oīa quæcunq; dixerint uobis ſeruate & facite. Hic miror quare Doctores Saluatoris uerba aperte præſciderunt, non enim præpoſuerunt. Supra Cathedram moyſi federunt ſcribæ & phariſæi, nec poſt adiecerunt, ſecundum opera eorum nolite facere. Sed ſolum mediū poſuerunt dicētes. Oīa quæcunq; dixerint uobis, ſeruate & facite. Hic uideſ mihi

quia ideo fecerunt, quia Papa & alii Prælati ecclesiæ scribis & phari-
 sæis comparari nolunt, & si quid de malis operibus eorum dicitur,
 indignantur, & ex alio latere Doctores & magistri talibus adulantur,
 & sic illi coaceruabunt sibi magistros prurientes auribus a uerita-
 te auditum auertentes, & magistri adulantur. Ideo Apostoli uaticinif
 in utrisque adimplet, nam ii. Timoth. iiii. adiurat Apostolus Timo-
 theum dicens. Testificor coram deo & Christo IESU, qui iudica-
 turus est uiuos ac mortuos, & aduentum ipsius & regnum eius, prædi-
 ca uerbum, in ista oportune, importune, argue, obsecra, increpa, in o-
 mni patientia & doctrina. Erit enim tempus cum sanam doctrinam
 non sustinebunt, sed ad sua desyderia coaceruabunt sibi magistros
 auribus prurientes, & a ueritate quidem auditum auertent, ad fabu-
 las autem conuertentur. Non ergo mirum, quod Prælati grates doctorum prædicto-
 ram dicta suscipiunt, quia omnia dicta illa oleo adulationis linierunt, &
 nullum uerbum correctionis ad comprimendum eorum malitiam po-
 fuerunt, sed ueniet magister, episcopus & iudex iustissimus, qui & Docto-
 rum palpationem, & Prælatorum malitiam pensabit rarissime. Qui di-
 xit. Supra cathedra Moyse sedere scribæ & phar. Omnia ergo quæcunque dixe-
 rint uobis, seruate & facite, secundum uero opera eorum nolite facere,
 dicunt enim & non faciunt. Vere non palpauit iste magister Prælatorum **B**
 malitiam, & doctorum ueritatem dixit, suos fideles docuit, & scribas
 sedentes in cathedra ex malis operibus confutauit, uerum dixit & do-
 cuit, uerum, quia supra cathedram Moyse, de qua supra Cap. xviii. id
 est autoritate iudicandi & docendi legem dei, in qua dixit Moyses
 Exo. xviii. Veniunt ad me ut iudicem inter eos, & ostendam præce-
 pta Dei, & leges eius, Omnia ergo quæcunque dixerint uobis. Interli. ad
 Cathedram pertinencia, seruate scilicet in corde. & facite, in opere,
 Secundum uero opera eorum nolite facere. Interli. doctrinam tenete,
 non uitam, dicunt enim & non faciunt. Chrysof. Fidem, inquit, prædi-
 cant, & infideliter agunt, aliis pacem dant, & met non habent, uerita-
 tem clamant, & mendacium diligunt, auaritiam castigant, & cupidi-
 tatem diligunt, Augustinus ubi supra cap. xviii. Sedendo enim cathe-
 dram moysi legem dei docent, ergo Deus per illos docet, sua uero
 si uelint illi docere, nolite audire, nolite facere. Patet ergo uerissi-

num Christi dictū & mandatū, quo planū est, non mandat omnia
 p̄cepta in Moyfi cathedra sedētium seruare & facere, quia alias nō
 diceret postea, Imponunt eīm onera grauiā & importabilia, & per
 cōsequens q̄ non debēt portari, & patet in Capitulo proximo, quō
 de nō lotis manibus manducare mandato, & de ieiunio suos disci
 pulos excusauit. Tunc ad autoritatē Augustinus quā immediate
 adiungunt Doctores, dictum est in p̄cedenti Capitulo prope finem

- C** Ad dictum B. Hieronymi de explanatiōe fidei dictum est Cap. xvi.
 supponendo q̄ fuisse locutus ad Damasum Papam, sed multis li
 bris antiquis conspectis, comperimus, q̄ scripsit ad B. August. quē
 sapius uocat Papam in suis epistolis, qui Augustinus fuit uerus pa
 pa, in una significatione tenens Petri sedem & fidē, ut patet prope
 principiū Cap. xiii. ad B. Bernhardi in qua loquit de puro bono
 & puro malo & de medio, de quo supra dictū est Cap. xix. Et addit
 Et in his mediis lex posita est obedientiæ, tanq̄ in ligno sciētia bo
 ni & mali, quod erat in medio Paradisi. In his profecto phas nō est
 nostrū sensum sententiæ p̄scribere Magistrorū, in his oīno p̄latōe
 nec iussio, nec prohibitio contemnēda. Ibi est aduertendū, q̄ illud
 aduerbiū similitudinis, tanq̄, dicit quādam similitudinē, sed nō oī
 modā. Nā Geñ. ii. in ligno sciētia boni & mali, lex posita ē a deo
 qui nec fallere nec falli pōt. Et hæc lex sub p̄cena mortis posita est,
 nam dixit deus ad Adā, De ligno sciētia boni & mali ne comedes,
D in quocunq; eīm die comederis ex eo, morieris. Pensandus est ergo
 ibi p̄ceptor, pensandū p̄ceptū, pensanda est conditio hoīs obediēti
 arii. Præceptor deus qui nō pōt errare. Præceptū ualde utile. & hō
 qui audiuit ipsum Deū p̄cipientē, comedere ergo de ligno sciētia
 boni & mali post p̄ceptū negatiuū purum malū fuit. Iuxta hoc po
 nat, q̄ p̄latus Petrus p̄cipiat Ioanni suo subdito colligere fraga, &
 pense, si in hoc p̄cipiēs non pōt errare, & quantū est illud opus obe
 dientiario utile, & obedientiarius siue ad opus illud dispositus, sicut
 Adā ad mandatū dei, & planū est, q̄ in oībus tribus nō est par situ
 do. Nā & p̄latus pōt errare, & opus non est tā utile, & obedientiariū
 stat nō ita esse ad illud opus dispositū, ut Adā ad dñi mādatū. Ideo
 dicit Bernhar. q̄ opus mediū est quod pro mō, loco, tēpore, uel per

sona potest & bonū esse & malū. Vbi iste sanctus ponit circūstā-
 ex parte p̄cipientis, ex parte operis, & ex parte obedientiarū. Vñ cū
 dicit opus mediū est, qđ pro modo ubi innuit mensurā debitā rati-
 onis, sic ut p̄cipiens nō declinet a diuinis cōsiliis. Nā si p̄latus p̄cipe-
 ret Petro subdito, docto sacerdote in lege dei, sc̄rophas pascere die
 dñico, & deus pro eodē die cōsuleret sibi, facere opus supererogatio-
 nis illi actui incōponibile. Tunc Petrus sacerdos tenet deo obedire
 in cōsilio, plus q̄ p̄lato in p̄cepto. Patet, nā p̄positus est reuerentior,
 cui oīs subditus est in obedientia obligator, & actus iniunctus uti-
 lior, modo actus iniunctus a p̄lato, scilicet pascere sc̄rophas die dñi-
 co, est in differēs ad meritū, actus aut̄ iniunctus a deo, habet secūdū
 se rōnem meriti. Vnde uellē quod S. Bernhar. ad istū casum respō-
 deret, si B. Bñdictus sibi p̄cepisset sc̄rophas pascere, & pro eodē tē-
 pore cōsulisset sibi deus, cōsiliū petētibus in ecclesia, ad salutē aīa-
 rum tribuere, aestimo qđ authoritas cōsulētis, & maior utilitas con-
 siliū, q̄ p̄cepti S. Benedicti cōpulisset Bernardū plus diuīo cōsilio
 q̄ Bñdicti p̄cepto, ad honorē dei & ad salutē petentiū cōsiliū obedi-
 re. Et ex isto uideť sequi, qđ plus obligamur cuiuscūq; diuīo cōsilio, q̄
 humano p̄cepto incōponibili. Scđo uideť sequi, qđ nemo tenet obe-
 dire priuato p̄cepto, nisi de q̄to ad diuinū hortat̄ cōsiliū uel p̄ceptū
 Et patet qđ in modo īplicat̄ mēsurā debita rōnis, & qualitas p̄cepti,
 quas debet obediētarius discutere & p̄ceptor. Quæ em̄ foret rō ad
 mandatū stolidi & pinguis Episcopi pascere sacerdotē sc̄rophas, &
 dimittere sine pastu oues Ch̄ri: sanguīe pp̄rio quas redemit. Silit̄
 p̄sanda ē loci circūstātia, nā si p̄lat⁹ p̄ciperet subdito cōparere in
 loco inimicorū, subdito mortē machinātiū, nō tenet subdit⁹ obedi-
 re. Vñ Clemēs Papa quīto de Sē. & re iud. in Clemē. pastoralis, ait.
 Quis em̄ auderet, uel qua rōne audere aliquis tenet cōsistorii talis
 subire iudiciū, se in hostiū sinu reponere, ac ad mortē per uiolentā
 iniuriā, non per iusticiā inferendā, ultroneū se offerre. Hoc quidē
 de iure timeť, hoc de more uitatur, hoc humana refugit ratio, hoc
 abhorret natura. Desiperet igiť qui citationē hmōi saperet artasse
 citatū. Nec defensionis, qđ a iure naturali puenit, facultas adimi de-
 bet, cū illa etiā Impatori tollere nō licet, qđ iuris naturalis existunt.

E

F

I O H A N N I S H V S S I T Æ D E

Item Nicolaus Papa Michaeli Imperatori iii. q. v. Quia suspec-
 ti & inimici iudices esse non debeant, & ipsa ratio dicitur, & pluri^s
 probat^r exemplis, nam quid gratius & amabili⁹ dare quis inimico
 pot^t, q̄ si ei ad impetendum comiserit, quem ladere forte uoluerit.
 Quod proinde Constantinopolitana Synodus Canonu suoru sexto
 dinoscit^r, phibere capitulo. In eodem cap. Gelasius Papa haereticor⁹
 expugnator fortissimus dicit. Quaro, inquit, iudiciu quod ptendit
 ubi nam possit agitari, & an apud ipsos? ut iidem inimici sint & te-
 stes & iudices, sed tali iudicio nec humana debet committi negocia.
 Quod si iudicio, ubi idem sunt inimici qui iudices, nec humana co-
 mittere debent iudicia, quanto minus diuina id est ecclesiastica, qui sa-
 piens est intelligat. Et reuera hinc Iustinianus Imperator pius legi-
 bus suis promulgasse dinoscit^r, dicens. Liceat ei qui suspectum sibi
 iudicem putat, anteq̄ lis inchoet, eum recusare, ut ad alium recurra-
 tur. Nam quodammodo naturale est iudiciu insidias declinare, & ini-
 micorum iudiciu uelle fugere. Sic S. Ioannes os aureu Concilii con-
 tra se congregati, renuit intrare collegium. Hac ibi, ubi concludit
 Gratianus. Extra prouincia aut reus nullatenus est producendus,
 Vnde Fabianus Papa iii. q. vi. dicit. Ibi em semper causa agat^r, ubi
 crimen admittit^r, & qui no probauerit quod obiecit, poena qua in-
 tulerit ipse patiat^r. Item Stephanus papa iii. q. vi. Ultra prouincia-
 rum terminos accusandi licentia no progrediat^r, sed ois accusatio
 intra prouinciam audiat^r. Idem patet iii. q. vi. ex Romana Synodo
 ca. Neminé. Quis ergo color uel q̄ ratio obedientia, ut persona ci-
 tata per CCC. miliaria Papae incognita ab inimicis delata, ta an-
 xie uadat per inimicos, & ueniat ad inimicos iudices & testes, con-
 sumat bona pauperum sumptuose, uel non habens sumptus, uadat
 misere & in siti & esurie, & quis fructus coparitionis? Certe laboris,
 a Deo iniuncti negligentia, quo ad propriam salutem & aliorum.
 Et nec ibi docebit^r bene credere, sed litigare, quod no licet seruo dei
 Ibi spoliabit^r in consistorio, in moribus sanctis refrigescit, ad impa-
 tientiam per oppressionem incitabit^r, & si non habuerit dare, conde-
 mnabit^r, etiam habes iusticiam. Et quod grauius est, compellet^r Papam
 ut deum flexis genibus adorare. Benedictus ergo sit Deus qui Gen.

Verba
 Nicolai
 papae

G

xviii. dixit. Descendam & uidebo, utrum clamorē qui uenit ad me opere cōpleuerint, an non est ita, ut sciam. Benedictus sit dei filius qui descendit de cælo, ut quæreret & saluum faceret quod perierat Luca xix. Qui circuibat oēs ciuitates & castella, docens in Synagogis eorum, & p̄dicans euangeliū regni, & curans oēm lāguorem & infirmitatem. Videns autē turbas miseratus est eis, quia erāt uexati, & iacentes sicut oues non habentes pastorem. Matth. ix. Benedict⁹ sit ipse Christus qui p̄cepit Petro Matth. xviii. dicens. Si peccauerit frater tuus in te, uade corripe eum inter te & ipsum solū. Vnde non reperiet Papa loca alia nisi a cōtrario, q̄ Christus citatiōes huiusmodi uisitabat. Si em̄ Papæ perpenderent illam Christi legem Matth. vii. Oīa q̄cunq; uultis ut faciant uobis hoīes, ita & uos facite illis, hæc est lex & propheta, æstimo, q̄ non rationaliter uellēt, q̄ hoīes citarent & necessitarent eos ad talem uia periculosam & incognitam peragendā. Cur ergo urgerent alios sine causa patēte & rationali? Cur laborare? pensarent quidem uitam exemplarem Christi Pontificis, qui pie errantes & oppressos a diabolo uisitauit, nō citando, nō excōicando, nec incarcerando, uel cōburendo, quiq; p̄cepit Petro & in ipso cuiuslibet eius Vicario dicens. Si peccauerit frater tuus in te, uade & corripe eum &c. Vbi notaret Petri Vicari⁹ **H** Primo, q̄ cum uult fratrem corripere, debet se primū irrephensibilem seruare, cum charitas debet incipere a seipsa. Quō ergo Prælat⁹ totus perfusus Symoniaca hæresi, superbia, luxuria uel auaritia potest licite corripere fratrem? cui dicit Dñs. Hypocrita, eice primum trabem de oculo tuo, & tunc prospicies, ut educa festucā de oculo fratris tui. Luca vi. Vel quomodo poterit cōdēnare ad mortem aliquem? cum dicit Saluator Iohañ. viii. Qui sine peccato est uestrum, primus in illā lapidē mittat. Reuera p̄fata ista lege Christi, rarus inueniret̄ istis temporibus Prælat⁹, qui posset aliquē licite corrigere, uel de prauitate hæretica condemnare. Notaret secundo Christi Vicari⁹, quia Saluator p̄cipit dicens. Vade, ubi p̄cipit, q̄ iudices debent subditos ad corripiendū uisitare loca ubi crimē dicit̄ esse cōmissum, ut etiam Iura canunt, Christus em̄ sic fecit, similiter & Apostoli. Et faciet sic Christus in finali iudicio, ut solus

p̄dicat Matth. xxv. Tertio notaret Petri Vicarius uel Prælatus quã
 debet esse in modo corripiendi prudens. assiduus. & intentus, q̄ nō
I excōicet ante finem correptionis tertiã. Quarto notaret sibi mul-
 titudinem testiū fidelium, quibus constaret de fratris crimine. Et
 quinto diceret ecclesiã ut maiori. Sic em̄ p̄cepit Petro dñs, dic ec-
 clesiã. Ex iam dictis recolligo, q̄ excōicatio me non afficit p̄tensa,
 siue nō ligat, quia inimici iudices & testes resident Romã, & iudi-
 cem principaliter tangit causam. Est mihi distantia longa, inimi-
 cis teutonicis undiq; circumsepta, nō uideo cōparationis fructū, sed
 negligentiam plæbis in uerbo Dei, spero q̄ p̄muniuit me Christus
 dum dixit Matth. x. Ecce ego mitto uos sicut oues in medio lupo-
 rum, estote ergo prudentes sicut serpentes, & simplices sicut colum-
 bæ. Cauete aut̄ uobis ab hoīb̄, tradent em̄ uos in conciliis, & in sy-
 nagogis flagellabūt uos. Et Matth. xxiiii. Ecce p̄dixi uobis. Si ergo
 dixerint ecce in deserto est, nolite exire, ecce in penetralib⁹, nolite
 credere, ecce hic est Christus aut illic, nolite credere, ipsi ergo Chri-
 sto me cōmisi ut siue excōicatione p̄tensa hoīm, siue extra illã per
 naturalem mortem, uel per uiolentam terminet uitam meã. Tūc
 de circumstantia temporis, non est dubiū quin requirif̄ scire p̄cipiē-
 tem similiter & obedientē, qñ actus bonus de genere uel neuter de-
 bet fieri. Si em̄ in festo Paschæ p̄ciperet ieiunare p̄latus subdito, uel
 in Parasceue nō ieiunare sano corpore existente. Nunquid foret li-
 citum subdito obedire cōtra consuetudinem approbatã ecclesiã
 & contra conscientiã ipsius subditi repugnātē? Vel si nocte media
 per syluas inter feras crudeles sine necessitate p̄ciperet diuagari, &
 multa sunt mandata talia repugnantia rationi. Nec debet trahi in
 consequens, si alicubi in Vitispatrum reperiaf̄ subditos in talibus
 impertinentibus operibus uel neutris obedisse. Sicut quosdam san-
 ctorum Patrū, ut dicit Hugo de sancto Victore in libello intitula-
 to de his q̄ licite fieri nō possunt. Sicut, inquit, quosdam sanctorū
K patrum legimus multa dicta ab humana rōne aliena, ad experien-
 dum obedientiã uirtutē subiectis p̄cepisse, ut siccos stipites donec
 germina produxerunt irrigare, dura saxa aqua superflua mollire,
 feroces bestias uerbo imperii domare. Quantū ad circūstantiã per

sonæ patet, omnem rōnem esse directiorē tam in opere bono de genere q̄ in opere neutro. In opere bono de genere si p̄cipiat Præ latus subdito dare elemosynā depauperando pueros, uel suscipere pœnitentiam in ieiunio, quod nō potest sufferre competenter, uel multas orōnes facere, prout faciunt hoībus grauamina cōfessores. Certe in talibus casibus nec Papa est audiendus, cum parēs plus teneat pueros nutrire q̄ alios elemosynare, & onera importabilia nō teneat suscipere. Et par ratio est in operibus neutris. Si em̄ Papa p̄ciperet mihi fistulare, turre adificare, sarcire uel texere uestimenta, & sarcire falsutia, nunq̄ nō deberet mea ratio iudicare q̄ stulte Papa p̄ciperet? Cur sensum meum in hoc non p̄ferrem sententiæ Papæ? imo si cum oībus nostris Doctoribus mihi illa p̄ciperet, ratio iudicaret q̄ ipsorum sententia foret stulta. Item si Papa proprio motu daret etiam p̄cipiendo ut accipiat Episcopatū uni inhabili propter uitam uitiosam, & propter legis Dei ignorantiam, necnō propter idiomatis populi inexperientiā quē deberet regere, nūqd̄ ille deberet obedire in acceptando? & planum est q̄ non. Similiter nec populus ille deberet illum acceptare, cum nec pastorē scropharum uel caprarū uellent sibi constituere illum, qui pro pascendis illis pecoribus nō ualeret. Et patet, q̄ oēm fidelē Christi discipulum **L** respicere ad primū exēplar Christū, & de tanto audire p̄latum de quanto p̄cipit legē eius, & rationabilia & adificatoria, & sic licita subdito. Nam dicit Cyprianus martyr dist. viii. in Decreto. Si solus Christus audiendus est, nō debemus attendere q̄ alius ante nos faciendum putauerit, sed quid qui ante oēs est Christus prior fecerit. Istam firmissimā regulam postponunt Antichristi Satrapæ, qui dicunt inobedientia facta statutis Papalibus est grauissime puniēda, & sic Christus cū lege sua postponit. Vñ posito, q̄ Papæ & p̄latis est in oībus neutris obediēdū, Papa posset difficultando legē Christi decernere, q̄ nullus christianus faciat aliqd' op⁹ neutrū, nisi qd' ipse posterius approbādo ratificat, & cōsequēter posset ordinare suos satrapas, ad citādum quoscūq; comparere respōsuros in suo iudicio, & sic quod possent ad uotum uexare, & mulctare populum, ut faciunt in absolutionibus, in reservationibus & in dispensationibus.

Et ut crediſſe practifarent hoc amplius, niſi q̄ timent q̄ populus per
 cipiēs eorum uerſutiã rebellaret. Iam em̄ Deus populum illumiat
 ne ſeducat̄ a uiis Chriſti. Nam Danielis cap. ix. prophetauit dicēs.
 Et brachia ex eo ſtabunt & polluent Sanctuariũ, & dabunt abomi-
 nationem in deſolationem, & impii in teſtamentũ ſimulabũt frau-
 dulēter. Populus aut̄ ſciens dñm ſuum obtinebit & faciet. Brachia
 Antichriſti quæ ſtant & polluunt Sanctuarium dei, ſicut mali pla-
 ti, qui ſunt abominatio propter ſcelera, & deſolatio in abiectio-
 ne imitationis Chriſti. De qua abominatione Chriſtus dicit Matth.
 xxiiii. Cum uideritis abominationē deſolationis ſtantem in loco
 ſancto. Et Marci xiii. Stantem ubi non debet, quæ dicta eſt a Danie-
 le propheta, & cum addit Propheta. Et impii in teſtamentũ ſimu-
 labunt fraudulentē, quia dicent ſe teſtamentũ Chriſti tenere, ſed
 non tenebunt, quia gloſabunt ſiniſtre ad excellentiã ſuam, & ad ex-
 cuſandum peccata ſua, Populus aut̄ ſciens dñm ſuum, id eſt cogno-
 ſcens ex dono gratiæ dei, Chriſtum per imitationē obtinebit, & fa-
 ciet mandata teſtamenti Dñi I E S V Chriſti. Sed quia iſta docen-
 tibus, mortis occurrit perſecutio, ideo dicit ultra Daniel. Et docti i
 populo docebunt plurimos, & ruent in gladio, & in flamma, & in ca-
 ptiuitate, & in ruina dierum. Cũq̄ corruerint ſubleuabunt̄ auxilio
 paruulorũ, & applicabunt̄ eis plurimi fraudulentē. Iſtius textus in-
 telligentiam exponit facti experientia, quia docti per gratiam dei
 ſimplices Laici & ſacerdotes docēt plurimos uitæ bonæ exemplo,
 & contra dicentes publice Antichriſti mendacio, uerbo ruunt in
 gladio, ut patet de Laicis Iohanne, Martino & Staſcone, qui cõtra-
 dicentes Antichriſti diſcipulis mendacibus in gladio corruerũt. Alii
 aut̄ exponentes ceruices ſuas pro ueritate martyrizati ſunt, capti-
 uati, carcerati & trucidati, & tñ ueritatem Chriſti non negauerũt,
 tam ſacerdotes q̄ Laici & mulieres. Sed qui applicabant̄ eis frau-
 dulenter abierunt, nam exterriti cenſuris Antichriſti & captiuatio-
 nibus in uiam contrariã ſunt conuerſi. Adhuc aut̄ multiplicat dñs
 filios eccleſiæ qui bene patientes ſunt, & annunciant Chriſti dñi ue-
 ritatem. Benedictus ergo ſit deus & pater dñi noſtri I E S V Chri-
 ſti, qui adſcendit uiam ueritatis a ſapientibus & prudentibus, & re-

nelauit eam Laicis simplicibus & paruulis sacerdotibus, qui eligunt
 magis Deo quam hominibus obedire, qui etiam in actibus bonis de genere,
 & in actibus neutris uitam Christi habentes praeculis, de tanto pre-
 latis obediunt, de quanto illi actus limitati circumstantiis possunt
 reduci ratiõabiliter ad ædificationem imitationis IESV Christi O
 Ipsi enim uere concipiunt, quod actu ut sit uirtuosus octo circumstantiæ
 rectificant, quæ patent in hoc uersu. Quis, quid, ubi, quantum, quot
 cur, quomodo, quando. Quis, ergo ad personam quæ debet obedire. Quid, scilicet
 debet facere cum mandatur. Vbi, quia in uno loco competit in actu bo-
 no de genere uel neutro obedire, & non sic in alio uel quolibet. Quan-
 tum, scilicet debet obedire, quia ad tantum ad quantum mandatur ali-
 quid ædificatorium reducibile ad mandatũ uel ad consiliũ IESV
 Christi. Non enim in infinitum tenetur obedire quis suo priuato Præpo-
 sito, sicut garriunt insensati, dicentes, quod Papæ potentia extenditur ad
 mandandum infinite, cui de tanto debent Christiani singuli obedire.
 Quot, scilicet actus possunt licite facere cum non oportet, si subditus ad
 mandatum presbyteri iniungentis poenitentiam dat duos grossos uel
 denarios, ieiunat tres hebdomadatim dies. Quod ergo det tot gros-
 sos, uel ieiunet tot dies quot Idiotam precipit, uel limitet nisi bursum fa-
 ciet confessoris, quod tantum det pro fabrica ecclesie S. Petri, quantum opor-
 teret ibi existens, & tantum ad Cameram Papæ, quantum consumeret in
 itinere, & sic de aliis taxis a diabolo adinuentis. Pensare etiam debet
 fidelis circumstantiam finis Cur scilicet, id est propter quem finem de-
 bet in actu qui percipitur obedire, quia si ducit ad honorem Dei, ad
 profectum ecclesie directe, tunc est finis bonus. si autem pretenditur finis
 alius, tunc est contra illud Apostoli. Quicquid facitis in nomine IESV
 Christi facite. Finis enim mensurat omnia media, quæ fiunt propter illum.
 Vnde concludit Aristoteles ii. de anima dicens. Omnia ergo a fine deno-
 minari iustum est, ut si finis bonus, medium ad illum quoque bonum
 est. Additur etiam alia circumstantia, cum dicitur Quomodo. Nam non
 sufficit bonum de genere facere, sed quod illud bene fiat requiritur,
 nihil autem bene fit ab homine, nisi dum est in charitate, ideo dicit Apo- P
 stolus. Omnia uestra in charitate fiant. Et quod nihil bene fit sine cha-
 ritate ab homine, probat Apostolus pri. Corinth. xiii. dicens, Si distri-

buero oēs facultates meas in cibos pauperum, charitatē autē nō habeam. nihil mihi prodest. Et ratio est, quia nō pōt palmes fructū facere, nisi manserit in uite, ut dicit Saluator Iohān. xii. sic inquit. Nō potestis fructum facere, nisi in me manseritis, scilicet per charitatē. Vnde gñaliter dicit, ut quidam Philosophus noīe Phantasma protulit, q̄ nō nōminum, sed aduerbiorū remunerator est deus. Et patet, q̄ ad uerā obedientiā requirit̄ gratia siue charitas, & tunc alia circūstantiā in isto aduerbio implicate, scilicet Quomō, quia op̄ceptum obedientiarū debet exequi charitatiue, humiliter, prudenter, latanter, fortiter & parate. Ultima cōditio est Quando, scilicet congruit opus p̄ceptū exequi, ut ante dictū est de tempore, quia sine dubio multi sunt actus boni, de gñe & neutri, quos nō expedit in quocunq; tēpore p̄cipere, & per consequens nec expedit in illis quandolibet obedire. Sed pro illo arguit̄ adhuc sic, posito q̄ Papa iniungat cuicunq; Clerico sibi subdito uirtute sanctæ obedientiæ, & sub obtētū absolutionis a pœna & culpa, uel alterius suffragii spiritalis, q̄ obuiet primo plene Papæ obedienti, & iniungat cuicunq; Laico sub forma simili, q̄ obuiet primo Papæ inobedienti, & fiat ista iniunctio sub grauissimo anathemate, & posito cū hoc, q̄ oīs Clericus uel Laicus Papæ isti subiectus, fuit primo plene sibi obediens, & q̄ oīs Clericus obuiet primo singulariter Laico, & ecōtra. Et uidet̄ sequi contradictio, quia da q̄ non de Petro Clerico, & de Paulo Laico sibi primo obuiantibus, & quæro, utrū Petrus pro instanti obuiā sit Papæ obediens. Si sic, tūc in casu oportet dicere, q̄ Paulus pro illo instanti sit Papæ inobediens, quia cum primo obuiat Petro qui est plene Papæ inobediens, & iniunctū est sibi q̄ primo obuiet Papæ inobedienti, sequit̄, q̄ Paulus incurrit notam inobediētia, & sic Petrus si in casu isto Petrus, pro instāti sit obuiā Papæ inobediens, tunc oportet concedere Paulum esse obedientem, & consequenter Petrum, quia ante obuiam fuit uterq; obediens, & Petrus ex obuia non fit inobediens, sed confirmat̄ eius obedientia iuxta dicta. Nec ualet negare casum propter talia. Primo, quia solum neutrum uel possibile est p̄ceptum. Secundo, quia Prælatus potest p̄cipere simpliciter impossibile, & oīno irrationabile, igif per

idem uel a maiori potest istud ꝑcipere, ideo non restat respōsio nisi ueritas, ꝓ propter suum ꝑcipere nec magis nec min⁹ incurrit clericus uel Laicus pœnā uel ꝑm̄ium. Quia oportet ꝑceptum cui obedire esse prius rationabile apud Deum. Et tunc fieret, licet nemo sub obedientia humana illud ꝑciperet, cum aliter homo fieret inobediens rationi. Et patet, ꝓ sicut in isto casu non restat expectare plenā remissionē uel anathema, sic generaliter nec in populi iudicio, nisi de quāto q̄s promeruerit apud Deū. Oportet em̄ ꝓ obiect⁹ iste logicus sit solutus. Similiter posito, ꝓ Petrus Prior habeat secundas duodenas claustrales oēs sibi obedientes, & ꝑcipiat stabiliori duodenæ, ꝓ non colloquat̄ cū reliqua, nisi forte inobediēte ad obedientiā reducendū. Et patet, ꝓ secunda duodena non colloquat̄ cum reliqua, nisi obediente Petro ad obedientiā confirmandū, & incipiat Paulus prioris duodenæ loqui cum Lino secundæ duodenæ, utroq̄ ꝑstante in hoc obedientiam obseruare, sic ꝓ cōtinue ante illud colloquium utroq̄ fuit rite Petro obediens, & patebit cōtradictio. Item ut dicit Bernhar. in epistola ad Adam monachū, ꝓ media indifferenter & bene pariter & male possunt uel iuberi uel prohiberi. Ergo dum male iubet uel prohibet Præpositus, debet ipsum dum cognouerit male iubentem uel prohibentem subditus ex lege charitatis tanquam fratrem corripere, dum ut sic iubendo uel prohibendo, peccat in Deum & in fratrem. Patet per illam Christi IESV regulā Matthæi decimo octauo. Si peccauerit frater tu⁹ in te, corripe eum inter te & ipsum solum. Nec obstat, ꝓ excellentior uirtute corripiat inferiorem in moribus, licet sit superior ad statum, aliter enim periret ista lex Christi, quæ ordinat quemcunq̄ Christianum Prælatum cum peccauerit ab alio corrigendū. Lex enim ista dicit uniuersaliter. Si peccauerit in te frater tu⁹, corripe eum. Vnde si per impossibile Christus peccauerit, cum sit frater noster, ad Hebræos secundo capitulo, foret ab ecclesia corrigendus. Vnde hoc innuebat dicens Iohannis octauo ad turbas. Quis ex uobis arguet me de peccato. Vnde pertinenter canit Ecclesia in persona Saluatoris nostri. Popule me⁹ quid feci tibi, aut in quo cōtristauit te, responde mihi, scilicet obiiciendo. Et Esaia cap. primo.

Quiescite agere peruerse, discite benefacere, quarite iudicium, subuenite oppresso, iudicate pupillo, defendite uiduam, & uenite & arguite me dicit dñs. Patet ergo, q̄ oīs uiator peccādo debet corripī a confratre, aliter em̄ deficeret lex Christi, ordinando remediū cōtra maculā sponsæ suæ, cui Paulus contradicit ad Galat. xx. cū pro leui culpa in faciem restitit Petro Papæ, & in scripto reliquit posteris, ut in casu similiter facerent fratri suo. Ideo perfidum est asserere, q̄ status superior nō pōt corripī a subdito inferiori in morib⁹. pōt ergo licite in casu filius patrem, filia matrē, subdit⁹ Prælatū, discipulus magistrū, corripere, ex regula charitatis. Sed obiicit cōtra ista per hoc, q̄ Papa gerit uicem in terris dñi IESV Christi, sed ipsum nō licuit alicui corripere, ut patet Matth. xvi. Vbi propter correctionem Christi Petrus uocaf̄ Sathanas, igif̄ nec eius uicem gerentem licet corripere? Sed ista argutia nimis claudicat, cū oportet dicere, q̄ oīs Christi Vicarius sit īpeccabilis sicut Christus. Sed bene sequif̄, q̄ nec Papa nec alius debet corripī uel corrigi, in quātū sequif̄ caput Christū. Sed si Ep̄s uel confessor uicem Christi gerēs, attēptat actum luxuriæ in uirgine, uel casta coniuge, Nunq̄ nō debet eum uehementer corripere tanq̄ Antichristū? & suæ animæ perfidum inimicū? Nō em̄ in illo actu illicito gerit uicem Christi, sed uerius Antichristi & diaboli tēptātis nequissime mulierem. Et patet, q̄ istud dictum Bernhardi quod Doctores adducunt, q̄ in iis scilicet mediis profecto phas non est nostrū sensum sentētia p̄scribere Magistrorū, in his oīno Prælatorū nec iussio nec contemnda prohibitio, debet intelligi circūstantiis ad actum obedientia debitæ appositis, ut dictū est, pro modo, loco, tempore, & persona. Sæpe em̄ rationabiliter discipulus in actu indifferenti, siue neutro uel etiam bono de genere nō obedit, ostendens rationē, quia nō sic expedit obedire. Sicut mihi frequentius acciderat, dum mandauī, & doctus de meliori etiā gratanter informationē suscipiens discipulo obediui, Et per est ratio de Prælato, cū nostris tēporibus Prælati, frequenter propter ignorantia in mandatis delirantes, sunt a subditis charitatiue ad profectum ecclesiæ arguendi. Sed adhuc obiicit contra istud. Nam par in parem nō habet imperiū. Cū igif̄

Papa excedit omnem personam uiantem, & quilibet superior suum subditum, uideſ q̄ non intereſt alicuius uiantis Papam, nec aliquem subditum corrigere ſuū Prælatum. Hic dicit, q̄ antecedente exiſtente neceſſario, cum neceſſario Deus pater non habet imperium in Spiritum ſanctum, & tñ ſunt pares perſonæ, non ualet conſequentia, etiã neceſſario deus pater habet imperium in filiũ ſecundum humanitatem aſſumptam, & tñ absolute neceſſario ſunt pares. Ideo ſi nullus par in parem habet imperium, fides catholica calumniã pateret. Et iterum, quoddam eſt imperium uicarium, cuiuſmodi eſt omne humanum imperium, quo modo loquitur Apoſtolus pri. Timoth. vi. Diuitibus huius ſeculi p̄cipe nõ ſublime ſapere. Quoddam autẽ imperium eſt ex ſe uel originaliter authenticum ſuper quamlibet creaturã Et patet, q̄ nuda ſit iſta argutia, quo ad materiam & formã, intelligit em̄ per hoc principium, q̄ par nõ habet imperium auctoritatiuũ in ſuum parem, ſub ratione qua eſt par taliter imperanti. Sed quid obet q̄ excellentior uirtute inferiorem corripiat in moribus, licet ſit ſuperior quo ad ſtatum. Sed adhuc obiicitur ex Canone diſt. xxi. Nunc autẽ, ubi dicit, q̄ nullus ſanctorum Epõrum auſus eſt in Marcellinũ Papam proferre ſententiã. Sed dixerũt, Tuo ore iudica cauſam tuam, non noſtro iudicio ſubiacebis. Hic dicit, q̄ iſtud dictum Epõrum non poteſt tollere legẽ Dei, qua in Paulo corripuit Papã Petrum. Secũdo dicit, q̄ ualde ſuperfluũ foret, eos ipſum in tali cauſa corripere, qui perceperunt ex eius contritiõẽ, q̄ fuit plene correptus a dño. Tertio dicit, q̄ ſatis correptus eſt ab eis dum dixerunt. Tuo ore iudica cauſam tuã, non noſtro iudicio. Et iterum. Noli auđiri in noſtro iudicio, ſed collige in ſinu tuo cauſam tuã. Et ruruſum Qm̄ ex te, inquit, iuſtificaberis, aut ex tuo ore damnaberis. Pro certo magna eſt iſta correptio, quia corripientes retorquent ſententiã correptionis in ipſum Papam. Vnde audiẽs hac Marcellinũ, in ſe depoſitiõis dictauit ſententiã. Et patet, q̄ põt ſubditus cũ prudentia ex regula charitatis ſuperiorẽ errantẽ corrigere, & ad uiam reducere ueritatis. Si em̄ ſuperior per deuiũ in latronum pergeret ſpolium, uel in mortis periculũ, liceret ſubdito ipſum retrahere, & ſic a periculo p̄ſeruare. Ergo a maiori hoc eſt licitũ, dum ſuperior

IOHANNIS HVSSITÆ DE

per morum deuiū currit in spoliū dæmonū, & in periculū mortis pessimæ peccatorum? Si ergo in primo gauderet superior, cur non gauderet amplius in secundo? Si custodem adhibet in primo, cur non adhibet in secundo. Nec obstat illud dictum B. Augustini in de cōflictu uirtutum & uitiorum. Quales esse debeant hi qui imperant, non est a subditis discutiendum. Hoc uerum est & planum, q̄ non debent discutere temere, quales esse debent, ratio tamen dicit eis, q̄ debent esse boni, q̄ nō debent enormiter uiuere, & si male uiuunt, hoc considerantes subditi, debent mala eorum opera p̄cauere. Vnde dicit Augustinus. Si obtemperādum est imperio humano, necesse est subdi diuino magisterio. Ipse em̄ dicit. Qui uos audit me audit, qui uos spernit me spernit. Et post subiungit, Sed tamen quia non omnes tales futuros esse p̄uidit subiectorum omniū personas in discipulis assumens dicit p̄monens. Supra Cathedram Moyfi sederunt scribæ & pharisæi, quæ dicunt uobis facite, quæ autem faciunt, nolite facere. Et patet, q̄ zelo bonæ intentionis debet subditi maiorum uitam discutere uel pensare, ut si sint boni, ipsos imitent. si mali, non sequantur eorū opera, sed in spiritu humili orent pro eis, & obseruent dum p̄cipiunt bona. Alias non discuterent, caderent cum cæco duce in foueam, & de facili contingeret, q̄ Antichristum ut deum colerent, & ueluti plæbs Iudæorum Prælati consentiens, contra Christum dominum conspirarent.

C A P V T XXII.

A P̄ONVNT ultimo Doctores in suo scripto sic. Demum quia processus contra Magistrum Ioannem Husz per cōmunitatē Cleri in Praga sunt recepti, & eis paruertunt, igit̄ eis obediendum est, & præsertim cum ibi non prohibeatur purum bonum aliquod, nec præcipiatur purum malum. Sed secundū stylum ecclesiæ Curia Romanæ consuetū & obseruatum, ante patres patrū nr̄orū p̄cipiant̄ ibi sola media inter pura bona & inter pura mala, q̄ pro modo, loco & tēpore, & bona possunt esse & mala, & in his mediis secundū doctrinā euangelicā, & secundū Bernhar. est parēdum &c. Et addūt. Nec est Cleri in Praga iudicare, si iusta uel iniusta sit Ma

gistrum Ioannis Hus excōicatio &c. Pro isto in processibus de quibus ad p̄sens principaliter consydero, scilicet Excōicationem, suspensionē & interdictū, de quibus dicam breuiter. Hoc prius discutiēs, q̄ Doctorū ualde mala est ista cōsequētia. Quia processus cōtra Ioannē Hus per cōitatem Cleri in Praga sunt recepti, & eis paruerunt, igit̄ eis obediendum est. At si sic argueret̄. Quia processus per cōmunitatē Cleri in Hierusalē contra Christū recepti erāt, q̄ ipse est seductor, malefactor, & blasphemus excōicatus, & reus mortis, igit̄ per ipsos Doctores illis processibus parēdum est. Tenet cōsequētia a simili per illud medium causæ, quia processus illi a Clero recepti sunt, & deberent Doctores Theologiæ, & p̄sertim Stanislaus cū sit inter illos logicus potior, uerecundari de illa cōsequētia. Forte didicerunt illā consequentiā a Pōtificibus, a scribis & phariseis, qui si milem cōsequentiā formauerunt. Nam Iohañ. xviii. cū Pilatus dixit eis. Quā accusationē affertis aduersus hoīem hunc? Responderunt & dixerūt, istā consequentiā formantes. Si non esset hic malefactor, nō tibi tradidissimus eū. Et Iohañ. xix. ponit istā causalem cum dixit Pilatus. Ego non inuenio in eo causam. Nos legē habemus, & secundū legem debet mori, quia filiū dei se fecit. In prima cōsequētia Iudæorū, Doctores implicabant q̄ ipsi nō errabāt dicētes. Si nō esset hic malefactor nō tibi tradidissimus eū, hoc est, quia hic est malefactor, igit̄ tradidimus tibi eū. Similiter nostri Doctores implicant in sua consequētia, q̄ cōitas Cleri in Praga nō pōt errare, alias si posset, tunc eorū consequētia nō ualeret. Et quia potest illa cōmunitas errare in accipiēdo processus, sicut & errat, ipsos acquirendo, & malitiose exequendo, ideo Doctorū cōsequētia non est bona. Et miror quō cauda enormis Doctorū, qua uolunt uerecundiā tegere illi dicto, dum addit̄ ista cauda. Nec est Cleri in Praga iudicare si iusta uel iniusta sit Magistrum Ioannis Hus excōicatio. Si enī illis processibus obediendum est de excōmunicatiōe, igitur obediendum est eis ut sint iusti, & non ut sint iniusti. Et quia Clerus cum Doctoribus obedit eis, & acceperunt eos, igitur obedit eis ut iustis, & accepit eos ut iustos, & per consequens iudicauerunt Doctores cum Clero q̄ processus sunt iusti. Et tamen cau

da eorum dicit, q̄ non est Cleri in Praga iudicare, si iusta uel iniusta sit Magistri Iohannis Husz excommunicatio. & contradictio manifesta confirmat. Clerus in Praga clamat, confirmat & asserit qd̄ excōicatio Magistri Ioannis Hus est iusta, igit̄ Clerus in Praga iudicat qd̄ illa excōicatio est iusta, & cauda Doctorū dicit, qd̄ non est Cleri in Praga iudicare, si illa sententia sit iusta uel iniusta. Patet clarissime, qd̄ ista cauda facto & iudicio Cleri in Praga cōtradicat. Item, si non est Cleri in Praga iudicare, qd̄ illa excōicatio sit iusta uel iniusta, & Clerus approbat, & iuxta processus facit, igit̄ clerus in Praga nescit si iuste uel iniuste facit, nec sperat qd̄ iuste facit. Nam spem oportet qd̄ p̄cedat iudicium. Item ipsi Doctores iudicant qd̄ excōicatio Magistri Iohannis Hus est iusta, Patet, quia ip̄i iudicāt qd̄ processibus est parendū, et non ut iniustis, ergo ut iustis. Et per consequens Doctores iudicant, qd̄ in processibus p̄cepta excōicatio est iusta. Item dicunt Doctores qd̄ processibus obediendum est, p̄sertim quia in eis non prohibet̄ purum bonū, nec p̄cipit̄ purum malū, sed sola media, in quibus sc̄dm doctrinā euāgelicā & sc̄dm B. Bernhar. est parendū. Igit̄ Doctores iudicant, qd̄ p̄cipitur in processibus sunt iusta, inter q̄ est Ioānis Hus excōicatio, igit̄ ipsi Doctores iudicant qd̄ excōicatio Ioān. Hus est iusta. Et ipsi sūt clerus in Praga, ergo ipsos Doctores redarguit ipsa cauda. Item ip̄i iudicant qd̄ excōicatio q̄ in processibus p̄cipit̄, est medium inter purum bonum & purum malum, & dum p̄cipit̄ pro modo, loco, tēpore & persona, tunc transit in purū bonum, quia in Papæ & Prælatorum p̄ceptum, ergo doctores sic iudicantes de excōicatione, iudicāt qd̄ sit iusta. Et tñ ex cauda eorum non debent iudicare qd̄ sit iusta. Et sic faciunt qd̄ non debent, imo nesciunt quid faciunt, quia dicūt qd̄ nō ē clerici in Praga iudicare qd̄ excōicatio Ioānis Hus est iusta, & iudicāt qd̄ est iusta. Et risu dignum est, quō Doctores Iuris ad illam consenserunt caudam, qui iudicant Decreta, decretales, & processus, si sunt iusta, iuste, uel iusti, eo q̄ debent rationabiliter exponere Decreta & decretales, & discernere processus si sunt iusti uel iniusti, & iuxta exigentiā consulere aliis, si debēt processus admitti & teneri, uel si non debent admitti & non teneri, uel si debet, uel li-

citum est ab eis appellari. Et patet, q̄ utriq̄ Doctores p̄cluserunt si
 bi metipsis irratiōabiliter iudiciū rōnis. Quomodo aut̄ processus
 contra me fulminati sunt nulli & erronei, Venerandus Magister
 Iohannes de Iessenitz Doctor iuris Canonici Vniuersitatis studii
 Bononiēsis, in scholis per determinationē publicam clarescere pa
 refecit. Et quia, ut dixi, processus huiusmodi excōicationem, suspē
 sionem & interdictū principaliter p̄cipiunt, ideo dicam de illis bre
 uiter. Notando primo, q̄ excōicatio dicit̄ extra cōicationem po
 sitio xi. q. iii. Nihil. Et C. Canonica. Et vii. q. i. Viduas. & xxiii. q.
 iii. Cum sacerdos, xi. q. iii. Oīs Christianus, & cap. sequenti. Et quia
 excōicatio melius cognoscit̄ per suum oppositū, q̄ est cōicatio uel
 communio, cum per oppositū cognoscit̄ omne bonum, similiter
 econtra. Ideo notandum, q̄ Cōmunicatio uel communio bona est
 triplex. Prima est gratiæ diuinæ gratum faciētis participatio. Istā
 Apostolus optat Corinthiis dicens ii. Corinth. vlti. Gratia dñi n̄ri
 IESV Christi, & charitas dei, & cōmunicatio spiritus sancti sit cū
 oībus uobis. Et ista cōicatio est cōmunio sanctorū, qui sunt corpus
 Christi mysticū, cuius caput est Christus, quā cōmunionē credim⁹
 dicentes. Credo cōmunionē sanctorū. Secunda cōmunicatio uel
 communio est Sacramentorū participatio. Ephes. iiii. Vnus dñs,
 una fides, unum baptisma. Specialiter tñ capit̄ pro participatione
 corporis & sanguinis dñi nostri IESV Christi, pri. Corinth. x. Ca
 lix benedictionis cui benedicimus, nonne cōicatio sanguis Christi
 est? & panis quem frāgimus? nonne participatio corporis dñi est?
 qm̄ uerus panis uerum corpus multi sumus, qui de uno pane & de
 uno calice participamus. Tertia cōmunicatio uel communio est
 suffragiorum participatio, In illa gloria iustus Dñs in Psal. Parti
 ceps ego sum oīm timentiū te & custodientiū mādata tua. Et p̄ter
 istam triplicem cōicationem est cōicatio, q̄ est conuersatio Chri
 stianorum bonorum & malorum, sicut primæ tres sunt solum bo
 norum hoīm, & istam quartam mundi hoīes magis pensant. Secū
 do notandum, q̄ in proposito loquor de Excōicatione correspon
 det̄ ad cōicationem quadruplicē iam dictam, q̄ primo est a par
 ticipatione diuinæ gratiæ gratum facientis. Et secundo a partici

patione digna Sacramentorū. & tertio a participatione suffragiorum quo ad uitam æternam p̄parantiū separatio, & hoc contrarie quo ad triplicem cōionem. Et ex quarto a conuersatione Christianorum, per censurā iudicis spiritualis uel secularis publica exclusio. Ex istis primo sequitur, q̄ nunq̄ fit nec p̄t esse excōicatio a trib⁹ primis excōicatiōibus, nisi per peccatum mortale. Patet, quia nūq̄ aliquis separat a cōione sanctorum, q̄ est participatio gratiæ dei, & Sacramentorū, & suffragiorū ad uitam p̄parantiū, nisi per peccatum mortale, quod solū diuidit uel separat hoīem a cōione hmōi, sicut separat ab ipso Deo. Nec etiam fieri potest nisi per peccatū mortale, eo q̄ q̄diu homo est in gratia, tamdiu est particeps cōmunionis triplicis supradictæ, secundū p̄sentē iusticiā. Et cū de⁹ fit iudex iustissimus, non p̄t damnificare hoīem, nisi ex eius demerito

E in huiusmodi participatione, ergo corrolariū uerum. Secundo sequitur, q̄ nunq̄ aliquis iudex p̄t aliquem sic excōicare, nisi ipse per crimē prius excōicet se ipsum. Tertio sequitur, q̄ nunq̄ aliquis iudex debet aliquē excōicare, nisi propter crimen, siue propter peccatū mortale. Et istud patet xi. q. iii. ubi dicitur. Nemo Ep̄orum quēlibet sine certa & manifesta peccati causa, a cōione priuet ecclesiastica sub anathemate. Quia anathema æterna est mortis damnatio, & non nisi pro mortali debet imponi crimine, & illi qui nō potuerat aliter corrigi, & xxiiii. q. iii. C. His ita respondetur, sic dicitur. Apud deū non sentētia sacerdotum, sed uita reorum quæritur. Quia non est notandus sententia quem peccati macula non infecit. Item Lyra super Osee iiii. in fine dicit. Dimitte Isaael tu Iuda propter malitiā suā, quia sepatū ē cōuiuuiū eorū, id est excōicatum. Et ii. q. pri. Multi. Excōmunicari quis nō debet nisi pro crimīe, per Augustinū. Dicitur autē cōiter, q̄ duplex est Excōicatio, scilicet Maior & minor, ut ex. de Sent. excom. si quē de Cleri excōicatione fieri, de excep. ca. ii. Vbi habetur, q̄ minor excōicatio remouet a perceptiōe Sacramentorum. Maior autē excōicatio separat a cōione fideiū. Minor excōmunicatio est separatio per peccatū mortale a participatiōe bonorum spiritualiū, qua se homo indignificat crimīe ad participiū gratiæ consequendū, & illā nemo p̄t inferre homini in gratia dei

persistēti. Maior excōicatio est separatio quā Prælati ecclesiæ pub-
 licant in hoïem tanq̄ publicū peccatorē, per quā secludunt eum a
 conuersatione Christianorū, & a Sacramentorū participatiōe. Et
 ista Excōicatione me nunc in processibus & in denunciationibus
 notant, ab omni humana participatione secludētes. Sed benedict⁹
 fit deus, qui non dedit tantā uim illi excōicationi, q̄ posset homini
 iusto uirtutē uel iusticiā auferre, dum humiliter patit̄, nec peccatū
 potest sibi inferre. Sed magis dum patienter sustinuerit, habet ip̄m
 purgare ut sarra ferrū, ignis aurum, & habet beatitudinis p̄miū cu-
 mulare, dicente Dño Lucae vi. Beati eritis cum uos oderint hoïes,
 & cum separauerint uos, & exprobrauerint, & eiecerint nomen ue-
 strum tanq̄ malū propter filium hoïis, Gaudete in illa die, & exulta-
 te, ecce em̄ merces uestra multa est in cælis, secundū hæc em̄ facie-
 bant prophetis patres eorum. Ista aut̄ excōicatio debet esse medici-
 nalis, id est debet esse remediū, ad sanādū hoïem in spiritu, & ad re-
 ducendū in ouile Christi, & ad uitā aternā tanq̄ finē ultimū ordina-
 ta. Vnde B. August. in Omelia de poenitētia, & habet̄ ii. q. i. Multi.
 Excōicatio nō debet esse mortalis, sed medicinalis. Et vii. in ca. Cū
 medicinalis de sent. excō. lib. vi. Debet em̄ notorius peccator pro-
 pter crimē, post ternā monitiōē siue citatiōē publicam, dum no-
 luerit corrip̄i, cauēri a cōicatione, iuxta Saluatoris p̄ceptū Matth.
 xviii. ubi dixit Petro. Si peccauerit in te frater tuus, uade corripe eū
 inter te & ipsum solum, si te audierit, lucratus eris fratrem tuum. Si
 aut̄ non te audierit, adhibe tecum unum uel duos, ut in ore duorū
 uel trium stet omne uerbum. Quod si non audierit, dic ecclesiæ, si
 autem ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus & publicanus.
 Istud expositum est supra Capite uigesimo primo. In quo innun-
 tur conditiones Prælati. Hoc tamen adhuc notādum, q̄ dicit Chri-
 stus. Si peccauerit, id est peccatum criminis commiserit, quia pro-
 pter illud est dignus correptione, & non propter quodlibet tale ex-
 communicandus. Sed si ostenderit se incorrigibilem, post ternam
 correptionem, tunc enim ut ethnicus, gentilis, & ut publicanus de-
 bet prudenter deuitari, alias non. Videant ergo Prælati, ut caute
 agant, ne subditos ob temporale lucrū tam facile excōmunicent.

Vnde B. Augustinus in sermone de quadragesima. Nos cōmunio
 ne priuare, quanq̄ non possumus, quāuis hæc prohibitio nondū sit
 mortalis uel medicinalis, nisi aut sponte cōfessum, aut in quo secu
 lari siue ecclesiastico iudicio noīatum atq; conuictum. Et idem di
 cit sup illo uerbo pri. Corinth. v. Sed si is qui frater iter uos noīat,
 ē fornicator, aut auarus, aut idolis seruiēs, aut maledicus, aut ebrī⁹,
G aut rapax, cum huiusmodi nec cibum sumere. Item sciendum, q̄
 oīs peccans mortaliter est excōicatus a Deo, iuxta illud Psal. Male
 dicti qui declinant a mandatis tuis. Et pri. Corinth. ultimo. Si quis
 non amat dñm nostrum I E S V M Christū sit anathema. Et quīs
 ista excōicatio uocat̄ minor, eo q̄ non fit solenniter publice a p̄la
 to, tamen ipsam plus timeo q̄ maiorem, qua me afficiunt nunc p̄la
 ti. Sed adhuc maximam Excōicationem plus timeo, quā Sūm⁹ Pō
 tifex sedens in iudicio coram oībus angelis & hoībus, damnandos
 excōicabit, a participatione beatitudinis æternæ, dicēs Matth. xxv.
 Ite maledicti in ignem æternū, qui p̄paratus est diabolo & angelis
 eius. Istam debet pensare excōicationem iudex, & cauere ne iniuste
 excōmunicet. Nam quicumq; excōicat alium propter lucrum tem
 porale, principaliter propter honorem propriū, uel propter iniuriā
 propriam uindicandam, uel scienter sine causa criminis, ille excōi
 cat se ipsum, debet em̄ excōicare illum quē deus excōicat, propter
 crimen, quod scit ipsum perpetrassē, & post ternā monitionē, & ex
 charitate pro honore Dei, & pro salute illius hoīs quem excōicat,
 ad profectum aliorū, & ut timeant, & ne eos inficiat. Sicut fecit Pau
 lus pri. Corinth. ult. p̄cipiens fornicariū publicū expurgare, ne eos
 inficeret, & ut spiritus saluus fieret. Et istis pensatis cognosceret fi
H delis, q̄ multi Prælati, Cleri & Laici sunt a Deo excōicati, quia oēs
 qui inclinant a mandatis domini. Quā & multi se ipsos excōicant,
 dum in alios excōicationem ferunt, uel proclamant, & p̄sertim cle
 rici qui quasi quotidie orant in Prima dicentes. Maledicti qui de
 clinant a mandatis tuis. Hæc breuiter de Excōicatiōe, de qua fecit
 positionem solennē sanctæ memoriæ pius Christianus, & magnus
 zelator & scrutator legis Christi, Magister Fridericus Epinge Bac
 calaureus Iuris Canonici, tractans primum articulum. Nullus Præ

rus debet aliquem excōicare, nisi prius sciat ipsum esse excōicatum a Deo, de qua etiā alibi scripsi. Et si non uis credere, disce in Bethle em in pariete, ibi reperiēs, quomō iusto non nocet excōicatio, sed proficit, & quare debet etiam iustus timere excōicationem iniustā p̄laticam siue Pilaticam. Quapropter hoc ne aliunde sit responde mus. Secūdo propter periculū iniuste excōicantis. Tertio propter damnum fratrū, quod posset euenire ex fatuis applicationibus cen suræ. Quarto ne scādalizent recedentes a ueritate. Quinto ne iniu riant excōicato blasphemando. Sexto ne per īpatientīā cadat a me rito, uel declinet a iusticia, & sic de aliis causis alibi plenius & perti nentius explicatis. Tunc de Excōicatione qua mali bonos a se se parant esset dicendū. Christum em̄ maligni excōicauerunt, & ca cū natum, ut patet Iohañ. ix. Et posset distingui etiam a suo opposito quod est cōicatio in malo, de qua ad Ephes. v. Nolite cōicare ope ribus infructuosis tenebrarum. Et in ii. Iohañ. Qui dixerit ei aue cō municat operibus eius malignis. Et Ecclesiast. xiii. Quæ cōicatio sancto ad canem? quasi diceret, nulla. Vnde oīs existens in gratia secundum p̄sentem iusticiam, est ab iniquis excōicatus. Et ista est sancta excōicatio, qua iustus dicitur excōicatus, id est extra cōicati onem uel participationē malitiæ positus. Vnde Apocaly. xviii. ait Iohannes. Et audiui aliam uocē de celo dicentē, Exite de illa popu le meus, & ne participes sitis delictorum eius, & de plagis eius non accipiatis, quoniam peruenerunt peccata eius usq; ad cælum. Ro gemus dominum ut nos dignetur in sua conseruare communica tione, & ab illicita custodire.

CAPVT XXIII.

IAM de Suspensione est dicēdum, ubi Notandum, q̄ Suspēdere in proposito, est ministerium, uel aliquod bonū pro crimine pro A hibere. Vnde quod Decreta antiqua dicunt suspēdere, hoc noua Iura & Decretales ponunt interdicerē, & tunc uocant suspēsiōem ecclesiasticam ab officio, uel a beneficio ecclesiastico, uel īterdictū ecclesiasticū ab officio ecclesiæ exequendo. Supposita ergo diffini tione suspēsiōis iam dictæ, Notādum est, q̄ sicut Deo est propriū

per se primo hoïem excōicare, sic & suspendere. Vnde impossibile est q̄ Papa uel Ep̄s iuste suspendat aliquē, nisi deus prius eū suspēderit. Sicut impossibile est q̄ Papa aliqd iuste cogitet, nisi de⁹ causet prius illam cogitationē. Vnde recte dicit Apostolus ii. Corinth. iii. q̄ non sumus sufficientes cogitare aliqd ex nobis, tanq̄ ex nobis, sed sufficientia nostra ex deo est. Et ipse Ep̄s sup̄mus dicit Iohā. xv. Sine me nihil potestis facere. Ex quo patet, q̄ solū de t̄to ualet suspensio indicta a p̄lato, de quāto deus oīpotens ipsam facit. Vnde dei suspētio actiua extēdit se ad sacerdotes, reges & quoscūq; superstites, quos ab officio remouet, uel de uita subtrahit per uindictam. Vnde aliquē suspendit a dignitate sacerdotii, ut Oseā iii. scribit. Quia tu scientiam repulisti, ideo te repellam ne sacerdotio fungaris mihi. Et Esaia primo. Ne offeratis ultra sacrificiū frustra Et Malachia primo. Nō est mihi uoluntas in uobis, & munus non accipiam de manu uestra. Et Apostolus Christi suspēdit omnes in crimine existentes, a ministerio corporis Christi & sanguinis. Pri. Corinth. xi. dicens. Quicumq; manducauerit panē uel biberit calicē dñi indigne, erit reus corporis & sanguinis dñi. Item pri. Regū ii. legit de graui suspensione Heli, & sui generis, eo q̄ filios suos indubite castigauit, unde dixit Deus ad Heli. Quare calce abiicitis uictimam meā, & munera mea q̄ p̄cepi, ut offerent̄ in templo, & magis honorasti filios tuos q̄ me, ut comederetis primitias oīs sacrificiū Israel populi mei. Propterea ait dñs Israel. Loquens locutus sum, ut domus tua & domus patris tui ministraret coram me, usq; in sempiternū. Nūc autē dicit Dñs. Absit hoc a me, sed quicumq; gloriauerit me glorificabo eum, qui autē contemnunt me, erunt ignobiles. Ecce dies uenit, & p̄cidam brachiū tuum, & brachium domus p̄ris tui. Infra. Hoc autem erit tibi signum, quod uenturum est duobus filiis tuis, Ophni & Phinees in die una moriēt̄ ambo, & suscitabo mihi sacerdotem fidelem, qui iuxta cor meum & animam meam faciat. Item de suspensione regis legitur pri. Regum xii. de Saul, qui ultra p̄ceptum Dei pepercit hostibus dei sui, pro eo q̄ abiicisti sermonem dñi, abiicit te dñs ne sis rex. Et patet, quomodo uariatur suspensio, quia aliqua est suspensio ab officio, aliqua a bene

ficio, uel ab aliquo bono, a quo peccator iuste suspenditur propter crimen. Item alia est suspensio de facto, & aliqua de iure, cum aliis **B** subdiuisionibus. Suspensionem autem de iure, ut dictum est, oportet deum principaliter originare & regulare. Suspensionem autem de facto, quandoq; causat Deus per ministros bonos, quandoq; per ministros malos, per se autem deus suspendit quemlibet criminofum. Prælatum a suo officio uel ministerio, dum actualiter est in crimine. Quia eo facto quo incidit in peccatū mortale, peccat, quicquid fecerit, & per consequens prohibetur a Deo, ne sic faciat, & per consequens suspenditur a Deo ab illo officio. Vnde Psalmo quadragesimo nono dicit propheta. Peccatori autem dixit deus, quare tu enarras iusticias meas, & assumis testamētum meum per os tuum? Tu uero odisti disciplinam, & proiecisti sermōes meos retrorsum. Si uidebas furem currebas cum eo, & cum adulteris portiōem tuā ponebas. Os tuum abūdauit malitia, & lingua tua concinnabit dolos, sedēs aduersus fratrem tuum loquebaris, & aduersus filium matris tuæ ponebas scādalum. Vbi enumerat Deus peccata propter quæ suspendit peccatorē a narratiōe sui testamēti, quod est lex ueritatis. Primū peccatū inobediētia dei, secundū abiectio sermonū, tertium furtū, quartū adulterium. Quintū malitia oris, quæ partit̄ in mendaciū, blasphemiam, falsum testimoniū, piuriū, dolū, detractionē, uaniloquium, maledictionem, turpiloquiū, & sic de aliis. Sextū peccatum propter scandalum christi. Ex quo colligit̄, q̄ rari sunt iudices predicatorēs, & alii qui dei testamentum narrant populo, qui non essent suspensi a Deo, a narratione ipsius testamenti. Notet ergo **C** fidelis in iam dicta suspensione ab officio narrationis testamenti Dei, & ex triplici exemplo supradictō, si Prælati nostri & Clerici a Domino suspendantur. Primo, si repellant a se scientiam scripturæ, & euangelizationem, tunc enim suspenduntur a Domino, ut in minori casu legitur Oseæ capitulo quarto. Nam Prælati nostri habent utrobiquē maiorem materiam predicandi & formam, ac causas aliquas, propter quas plus predicarent quā sacerdotes in lege ueteri, & minus exercent id officium. Ideo cum sub sit maior ratio, & assit idem dñs, qui non potest de maiori crimine uindictā finaliter

subtrahere, sua exigente iusticia, Patet, q̄ Prælati nostri, si qui sunt
 huiusmodi, grauius sunt suspensi, & eo iterum grauius quo instare
 deberent pro lege Christi, feruentius temporibus Antichristi. Quo
 ad secundam suspensionē de Heli factā a Dño, notet fidelis, si Præ-
 lati nostri uel non puniunt, uel culpabilius puniūt suos spirituales
 filios, q̄ filii naturales Heli sunt puniti per ipsum. Et quo ad discer-
 nendum maioritatē illius culpæ, debet fidelis notare hæc duo. Pri-
 mo, q̄ Prælatus plus obligat̄ spirituali filio q̄ secundū rōnem qua
 obligat̄ suo filio naturali. Et secundo, q̄ magis detestabilis est puni-
 tio pro exhausta pecunia qua peccatū uendit̄, q̄ est punitio remis-
 sa, ad uindicandum Dei iniuriā, pro naturali amore, sicut Heli uide-
 tur suis filiis pepercisse. Quo ad tertiā suspensionē tam in Prælatis
 q̄ regibus, & aliis seculi principibus, notet fidelis, q̄ ipsi plus dese-
 rūt publicis inimicis Dñi, propter priuatum commodū q̄ Saul de-
 tulit Amalech, propter cupidinē suorū temporaliū. Quod si sic, nō
 dubium quin idem Deus, qui non potest p̄terire eandē iusticiam,
 puniat grauius delinquentes. Vnde signū euidens est de pœnæ gra-
 uitate, q̄ deus differt pœnam usq̄ post mortē, & non eos punit ali-
 ter in hac uita, sed permittit eos uagari in mundanis prosperitati-
D bus, tanq̄ reprobos incorrectos. Sed heu istam suspensionē triplicē
 hoīes non aduertunt, & p̄sertim excelsiores seculi, deberent reuera
 sapius reuoluere, quō tam ab officio q̄ a beneficio perpetuo suspen-
 dendū. Vnde super illo uerbo Numeri xxv. Iratus dñs ait ad Moysen
 Tolle cunctos principes populi, & suspende eos contra solem in pa-
 tibulis. Origenes omelia xx. sic loquit̄. Dixit dñs ad Moysen ut assu-
 mat oēs principes, & ostendet eos dño cōtra solem. Populus peccat
 & principes ostendant̄ contra solem, id est ad examinandū produ-
 cunt̄, ut arguant̄ a luce. Vides q̄ sit conditio principum populi? nō
 solum pro suis propriis arguunt̄ delictis, sed & pro populi peccatis
 cogunt̄ reddere rōnem, ne forte ipsorum sit culpa, q̄ populus deli-
 quit, ne forte non docuerint, ne forte non monuerint, neq̄ solliciti
 fuerint arguere eos qui initium culpæ dederunt, ut ne cōtagio dis-
 pergeret̄ in plures. Hæc em̄ oīa facere principibus imminet & Do-
 ctoribus, si em̄ illis hæc non agentibus, nec sollicitudinē gerentib⁹,

circa plebem, peccauit populus, ipsi ostentant, & ipsi ad iudiciū pro-
 ducunt. Arguit eos Moyses, id est lex dei uelut negligētes & desidēs
 & in ipsos conuertit iracundia dei, & cessat a populo. Hęc si cogita-
 rent hoīes, nunq̄ cuperēt, neq̄ ambirēt ad populi principatum. Suf-
 ficit em̄ mihi pro meis propriis peccatis & delictis arguar, sufficit
 mihi pro me ipso, & pro peccatis meis reddere rōnem. Quid mihi
 necesse est, etiam pro populi peccatis ostētari ante solem, ante quē
 nihil potest abscondi, uel obscurari, uel occultari. Et subdit. Osten-
 tantur ergo principes, & si in illis culpa est, desinit ira dei a populo.
 Hęc Origenes, ostendens quō principes pro peccato luxurię quā
 commisit popul⁹ sunt grauitē redargati. Ve ergo modernis prin-
 cipibus spiritualibus & secularibus, qui per se exercent luxuriā, dan-
 do malum exemplū subditis, & non corrigunt subditos, uel si cor-
 rigunt, hoc faciūt propter auaritiā, tales sine dubio a Dño suspē-
 si sunt ab officio, Nam scribit̄ ex lege Papali tertio Decretaliū de E
 uita & honestate Clericorū cap. Fraternitati tuę mandamus, qua-
 tenus Clericos nostrę iurisdictionis, qui in Subdiaconatu & supra,
 fornicarias habuerint, studiose monere curetis, ut a se illas remo-
 ueant, eas ulterius minime admissuri. Si uero acquiescere contem-
 pserint, eos ab ecclesiasticis beneficiis usq̄ ad satisfactionē condig-
 nam suspendatis, & si eas suspensi p̄sumpserint detinere, ipsos ab iis-
 dem beneficiis perpetuo remouere curetis. Vnde, quia non est de
 factis in lege, sed in propositis, qui eam practizarēt, ideo scim⁹ . eo-
 dem titulo dicit Papa, Prælatos uero qui tales in suis iniquitatib⁹
 p̄sumpserint detinere, maxime sub obtentu pecunię, uel alteri⁹ cō-
 modi tēporalis, pari subiacere uolumus ultioni. Et dist. lxxxiii. sub
 auctoritate B. Gregorii dicit̄. Si quis Epōrum fornicationi Clerico-
 rum consenserit, p̄ce uel p̄conio, non impugnando auctoritate sui
 officii, debet suspendi a suo officio. Quę suspensio, secundū Archi-
 diaconū, debet esse perpetua, æquiualens depositioni, propter diffi-
 cultatem congregandi Epōs, ad deponēdum tales Epōs, uel talem
 Ep̄m, qui sic symōiace uédiderūt, uel uédit iusticiā. Et quia Metro-
 politanus, ut est Romanus Pontifex, possit esse segnis quo ad suos
 Cardinales in executione huius sanctę institutionis. Ideo tertio or-

Hæc cōsi-
derate O
Sacerdo-
res cōcu-
binarij.

dinauerunt leges ad confusionis remedium, scilicet q̄ non audiat
missa. sacerdotis ab illo, cui est notoriū sacerdotem illū taliter for-
nicari, nec ministrent ei bona ecclesie ad fouendum facinus. Nam
xxxii. dist. Nullus, sic loquit̄ Nicolaus papa. Nullus audiat missam
presbyteri, quem scit indubitanter concubinā alere &c. Vnde Ale-
xander secundus eadē Dist. sic loquit̄. Præcipiendo mandamus, ut
nullus audiat missam psbyteri quē scit concubinam indubitanter
habere. Et sequit̄. Vnde & sancta Synodus hoc sub excoicatione sta-
tuit dicens. Quicumq; Sacerdotū, diaconorū, subdiaconorum, post
constitutum beatæ memoriæ p̄decessoris nostri sancti Papæ Leo-
nis aut Nicolai de castitate Clericorū, concubinā palā duxerit, uel
ductam non reliquerit, ex parte Dei oīpotentis, & autoritate prin-
cipum Petri & Pauli p̄cipimus, & oīno contradicimus, ut missam
nō cantet, nec Euangeliū legat, neq; Epistolā ad missam, neq; in ps-
byterio, cum his ad diuina officia qui p̄fate constitutioni obedien-
tes fuerint, maneat, neq; partem ab ecclesia suscipiat. Super quo di-
cit Archidiaconus, q̄ populus debet subtrahere a tali decimas uo-
luntarias, quia non dat̄ beneficiū non propter officium. Et cū idē
uel maius est iudiciū de quacunq; maiori spiritali fornicatione,
uidef, q̄ inferior debet suspendi a strictiore Prælato, propter quod-
cunq; peccatū grauius spirituale. Et cum sit certū, q̄ crucifera su-
perbia in Prælato negligētia euangelisandi, & auaritia Scariothis
sint peccata grauiora q̄ carnalis fornicatio, manifestū est, q̄ supre-
mus p̄latus Christ⁹ I E S V S, cui ista peccata grauiora sunt sūme
nota, ad suspensionē non flectit̄ propter excusationē aliquā culpa
dignam. Ex quibus cū quærit̄ status ecclesie, colligit̄, q̄ a Papa usq;
ad sacerdotē infimū rarus excludit̄ pro dato tempore a suspensioe
nisi ille qui irrephensibiliter sequit̄ dñm I E S V M Christū. Iā enī
dictū est quō suspendunt̄ Fornicarij. Item Symoniaci pri. q. i. Qui-
cunq; per Gregoriū, & cap. Reperiunt̄ per Ambrosiū. Item suspen-
dunt̄ Clerici turpibus quæstibus & lucris incubantes, Dist. lxxxviii.
Consequens. Et cum oēs tales secundū legē Christi indigne mini-
strāt ecclesie, patet, q̄ multipliciter irregularitates & prophanatio-
nes in Clero ecclesie sunt cōplexa. De prophanatiōe dixi in tracta

tu cōtra aduersariū occultū, ostendens, quō quilibet iniquus p̄sby-
ter p̄phanat. i. uiolat, execrat & contaminat templū spirituale dei,
quod indubie secundū sanctos est dignius in natura q̄ oīa tēpla ma-
terialia, q̄ post diē iudicii nō durabūt. Et ue mihi si tacuero, nō im-
pugnans auaritiā, uel Cleri luxuriā manifestā. Nā dist. lxxxiii. dicit.
Error cui nō resistit, approbat, & ueritas cum minime defensat, op-
primif. Negligere quippe cū posset arguere peruersos, nihil aliud
est q̄ fouere. Nec caret scrupulo societatis occultæ, qui manifesto
facinori desinit obuiare. Ibidē. Quid em̄ prodest illi suo errore nō
pollui, qui cōsensum p̄stat erranti? Ibidē. Cōsentire uide ferrati qui
ad refecanda q̄ corrigi debent, non occurrit. Vnde B. Greg. ca. xv.
sui Pastoralis, adducens illud Threnorū ii. propheta. Tui uiderunt
tibi falsa & stulta, nec aperiebant iniquitatē tuā, ut te ad p̄nitentiā
prouocarent, sic loquit. Propheta quippe in sacro eloquio nō nunq̄
Doctores uocant, qui dū fugitiua esse p̄sentia iudicant, q̄ uentura
sint manifestant. Quos diuinus sermo falsa uidere redarguit, quia
dam culpas corrigere metuunt, incasum delinquentibus promissa
securitate blandiunt, q̄ iniquitatem peccantium nequaq̄ aperiūt.
Quia ab increpationis uoce conticescunt, clavis quippe aperitiōis
est sermo correptionis. Quia increpando culpā detegit, quā sape
nescit etiam ipse qui perpetravit. Hac ille. Et habet dist. xliii. Sit re-
ctor. Et utinā Doctores nostri ista aduerterēt, tūc em̄ non palparēt
Praelatorum uitam, nec forent desides aperire ipsis iniquitatem, ut
eos ad p̄nitentiam prouocarēt. Ipsi uiderint quot modis aliquis
alii in crimine consentit. Nam consentit cooperans, defendens, cō-
siliū dans ac auctorizans, nō minans, nec rephēdens. Iam de In G
terdicto, quo propter unū hominem uel propter plures Clerici an-
gariant plebem Christi, illis em̄ tribus censuris, Excōicatiōe, Suspē-
sione, Interdicto, ad sui exaltationem Clerus populum laicalē sibi
suppeditat, auaritiā multiplicat, malitiā protegit, & uiam p̄parat
Antichristo. Omnes autem illas tres Censuras accumulant super
inobedientia isto modo. Quod quicumq̄ ipsis ad uoluntatem eorū
non obedierit, illum excommunicant & suspendunt ab officio, &
dū ipsorū uoluntati cōstanter restiterit, ponūt in populo iterdictū,

IOHANNIS HVSSITÆ DE

interdicentes diuinum exercere officiũ, Sacramentorũ exhibitio-
nem, & sepulturã, & hoĩbus quantumcunq; iustis, ut per illam exco-
gitatã aggrauationẽ suam obtineant uoluntatẽ. Signum autẽ eui-
dens est, qñ ab Antichristo tales procedunt Censurã, quas uocãt in
suis processibus Fulminatões, dum feriunt in illos qui p̄dicant le-
gem Christi, & arguunt nequitiam Clericorũ. Secundũ signũ est
q̄ magis illã Censurã multiplicant propter inobediẽtiã ipsis factã
q̄ propter inobediẽtiã Deo factã, & sic propter iniuriã propriã,
q̄ propter iniuriã Dei nostri. Illo em̄ modo antiquus hostis exerci-
tatus in malitia procedit, quod supra obediẽtiã Christi exaltat obe-
dientiam Antichristi, & sic excõicationem usurpat pro sua inobe-
dientia, quam Christus instituit propter inobediẽtiã deo factã.
Procedit autẽ isto modo. Primo, discipulũ Christi infamat, postea
accusat, deinde citat, excõicat, suspendit, & si non p̄t tradere in car-
cerem, uel in mortem, tunc brachiũ seculare inuocat, & nec sic ua-
lens uincere, superaccumulat per malitiã interdictũ. Principalissi-
me autẽ sic procedit contra illos qui denudãt nequitia Antichristi,
qui Clerum pro se maxime usurpauit. Vnde pro suo Clero extẽdit
illas Censuras, ut pro litigantibus in auaritia Beneficiorũ, & dum
populus ad uotũ decimam non dederit, si princeps Cleri tẽporalia
arrestauerit uel receperit, si aliquis clericus per seculares etiam fur-
nequissimus, uel aliter criminofus captus in custodia, tentus fuerit,
uel si ad effusiõem sanguinis sacerdos uulneratus fuerit, uel etiã dũ
licite aliqñ ipsis Prælatis obediẽtiã populus subtraxerit. Christus
autẽ Summus Pontifex detento propheta, quo nõ surrexerit maior
inter natos mulierum, non posuit interdictũ, nec dum eum Hero-
des decollauit, Immo dum ipsemet spoliabat, percutiebat, & blas-
phemabat a militibus, a scribis, phariseis, magistratibus & pontifi-
cibus, non tũc maledictionẽ intulit, sed orauit dicens pro eis Lucae
xxiii. Pater dimitte illis, quia nesciunt quid faciunt. Et illam doctri-
nam tradidit suis membris dicens Matth. v. Diligite inimicos ue-
stros, & benefacite his qui oderunt uos, & orate pro persecutibus
& calumniantibus uos, ut sitis filii patris uestri qui in cælis est, qui
solem suum facit oriri super bonos & malos, & pluit super iustos &

iniustos. Vnde istam doctrinam sequens in uerbo & opere primus Christi Vicarius Pontifex Romanus pri. Petri secundo, docet fideles dicens. In hoc uocati estis, quia Christus passus est pro uobis, uobis relinquens exemplum, ut sequamur uestigia eius, qui peccatum non fecit, nec inuentus est dolus in ore eius, qui cum malediceret, non maledicebat, cumq; pateret, non comminabatur. Et Paulus eadem uia transiens dicit ad Romanos xii. Benedicite persecuentibus uos benedicite, & nolite maledicere. Hanc autem doctrinam & alii secuti sunt sancti, qui persecutione sua non fulminabant excommunicationem uel suspensionem, nec ponebant interdictum, sed uenienti grauiori persecutione, magis diuinis ministeriis insistebant. Sed post millenarium soluto Sathana, & Clero impinguato mundi stercorebus, & eleuato in uoluptate, superbia & impatientia, Interdictum coepit originem. Nam Hadrianus Papa qui cepit anno Dñi M. C. LIII. propter unius Cardinalis uulnerationem totam Romam supposuit interdicto. O qui patiens fuit iste Papa, non tamen ut Christus, Petrus uel Paulus, uel Andreas apostolus. Postea & Alexander tertius anno dñi M. C. LIX. interdixit regnum Angliæ, de Spõsalibus ca. ii. Non est uobis. Papa Celestinus tertius, qui cepit anno M. lxxxii. dicit aliquid de interdicto, in cap. Quasi uis, de maiori tate & obedientia. Postea Innocentius tertius qui cepit anno dñi M. C. xcix. publicauit interdictum per multas Decretales, ut in cap. in Concilio Lateranensi de p̄bendis lib. iii. Decretalium. Postea Bonifacius octauus, Innocentius quartus & Clemens quintus in Sexto & Clementinis interdicta hmoi dilatarunt. Et sic continuo Clero exarscente in auaritia, pompa seculari, & in impatientia, multiplicatur talia interdicta. Vnde opto semper fundamentum uel rationem interdicti generalis, quo iusti sine demerito a Sacramentis, ut Comunione, confessione & cæteris priuantur, & interdum paruuli baptismo. Similiter quare dei minuit in uiris iustis ministerium per interdictum propter unum hominem positum. Valde mirabile esset, si regi terreno tolleret seruitium ab oib⁹ bonis seruis, propter unum eius seruum qui foret sibi cõtrarius. Et omnino si propter unum, qui esset bonus & fidelis seru⁹ regis, si Vasallus uolens illum ad suum libitum

flectere, oībus seruis regis interdiceret, ipsi regi ministerium exhibere. Quomodo ergo Papa uel Epūs tam inconsulte sine scriptura uel reuelatione, ualde de facili interdicit ministeriū Christo regi? Posito em̄ generali interdicto in ciuitate uel diocesi, non minuit peccatum, sed augef. Nam iustis denegaf sepultura contra scripturam. Ecclesiast. vii. Mortuo non prohibeas gratiam. Quis em̄ dubitat quin mortuos iustos sepelire sit opus misericordiae. Nam Thobiae xii. angelus Raphael sic allocutus est Thobiam. Quando orabas cū lachrymis & sepeliebas mortuos, & derelinqbas prandium tuum, & mortuos abscōdebas in domo tua, & nocte sepeliebas, ego obtuli orōnem tuam dño. Quis etiā dubitat quin audire confessionem & consulere ad salutem, p̄dicare uerbum dei, sunt opera misericordiae? Similiter sacramentū Eucharistiae deuoto p̄bere populo, & baptizare. Quae ergo ratio ista subtrahere sine demerito populo dei? Vnde B. Augustin⁹ scribit ad Maximum Ep̄m, & ponitur xxiiii. q. iii. Si habes, inquit, de hac re sententiam certis rōnibus, uel scripturarum testimoniis exploratam, nos docere digneris, quō re recte anathematizet̄ pro patris peccato fili⁹, aut pro mariti uxor, aut pro domini seruus, aut quisquā in domo, & nōdum natus, si eo tempore quo uniuersa domus anathemate obligata nascatur, ne ei possit per lauacrū regeneratiōis in mortis periculo subuenire? Hac em̄ fuit corporalis p̄na qua legimus quosdam contemptores dei cum suis omnibus qui eiusdem impietatis participes fuerunt periisse inter sanctos. Tum quippe ad terrorem uiuentiū mortalia corpora perimebant̄, quādoq; & moritura. Spiritualis aut̄ p̄na qua sic quod scriptum est. Quae ligaueris super terram erit ligatum in caelis, animas obligat de quibus dictum est, ut anima patris ita anima filii mea est. Ania quae peccauerit ipsa moriet̄. Audistis fortasse aliquos magni nominis sacerdotes, cum domo sua quempiam anathematizasse peccantium, sed forte si essent interrogati, reperirentur idoneam mihi non reddere rationem. Ego autem si quis a me quaesierit, utrum id recte fiat, quid ei respondeam non inuenio, nunquam hac facere ausus sum de quorundam facinoribus unanimiter aduersus ecclesiam perpetratis, nisi grauissime cōmonerē.

Sed si tibi quo modo iuste id fiat dñs reuelauit, nequaquam iuuenilem
 ætatem tuam & oneris ecclesiastica rudimenta contemno. Senex
 enim a iuvene & episcopus tot annorum ac collega, nec dum annicu
 lo paratus sum docere, quo modo possum uel deo uel hoibus iustam red
 dere rationem, si animis innocentes pro scelere alieno quod non
 trahunt ex Adam, in quo omnes peccauerunt spirituali supplicio pu
 niam. Etenim Clazianus filius, & si traxerit ex pariete noxam pri
 mi hominis sacro fonte baptismatis expiandam, tamen quicquid
 postquam eum genuit peccati pater eius admisit, ubi particeps ipse
 non fuit, ad eum non pertinere quis ambigit? Quid dicam de con
 iuge? Quid de tot animabus uniuersae familiae? Vnde si una anima
 per istam seueritatem qua tota domus ista anathematizata est sine
 ne baptismate de corpore exeundo perierit, innumerabilium mors
 corporum si de ecclesia homines innocentes uolenter abstrahant,
 & interficiantur, huic damno non potest comparari. Si ergo de hac
 re potes reddere rationem, ut & nobis rescribendo pares, ut possim
 & nos, si aut non potes quod tibi est inconsulta commotione ani
 mi facere. Vnde si interrogatus fueris, responsum rectam non
 uales inuertere. Hæc Augustinus. Ex istis concludit Gratianus sic,
 ut ergo ex autoritate euidentissime monstratur. Illicite excomu
 nicatur quis pro peccato alterius, neque aliqua ratione nituntur, qui
 pro peccato unius in totam familiam sententiam ferunt excomu
 nicationis. Illicita autem excommunicatio notatum non lædit,
 sed excommunicantem. Vbi notandum, quod circa uerba Augustini dicit
 glosa Decreti in cap. summario, quod iste episcopus pro peccato Claziani excomu
 nicauerat totam familiam eius, hoc aut uidebat sibi recte fieri posse, tum
 quia poena corporali quaque puniret unus pro peccato alterius, tum quia
 quidam magni nominis sacerdotes pro alieno peccato excomunicauerunt quos
 dam. In prima parte capituli petit Augustinus ab eo causam & rationem suae opi
 nionis. In sequenti docet, quod neutra predictarum rationum sufficit ad corrobo
 rationem suae sententiae. Tertio descendit ad factum speciale, & probat sen
 tentiam latam in familiam Claziani iniustam. Vltimo consulit Episcopo, ut si suae
 opinionis rationem reddere non uelit, relicto errore, ueritatem de
 beat imitari. Hæc glosa. Utinam ergo dictum B. Augustinus cum ista glosa

perpenderent excōicantes, & interdictum generale propter unum
 hoīem in ecclesia uel ciuitate ponentes, quare afficiunt excōicatio
 ne & interdicto communitatem, q̄ non est culpabilis, & om̄ino q̄
 priuant bonos & deuotos presbyteros diuino ministerio, & deuotū
 Dei populum sacramentis, & ipsum deum honore qui sibi tunc ex
 hibet, & mortuos sepultura, & sapi⁹ paruulos baptismo, qui sine eo
 decedunt & damnant, iuxta sententiam Augustini. Vnde dicit Glo
 sa Decreti super illo uerbo. Si una anima per istam seueritatē qua
 tota dom⁹ ista anathematizata est, sine baptismo de corpore ex
 eūdo perierit, innumerabilium mors corporum, si de ecclesia hoīes
 innocentes uiolenter abstrahant, huic damno nō potest compara
 ri. Dicit Glosa Argumentum. Maius peccatū est si una anima per
 peccatum infidelitatis pereat, q̄ si innumerabilium martyrum cor
 pora p̄ deo occidant, & hoc uidef̄ ad literā dicere. Si innocentes de
 ecclesia extrahantur, & si martyrum corpora pereant, non est dam
 num, sed dicit̄ secundum uulgare homicidiū ibi esse. Item dicit glo
 sa. Grauius peccat cuius culpa anima pueri de hac uita sine baptis
 mo decesserit, q̄ qui multos innocentes de ecclesia abstrahendo
 peremerit. Sed heu ista om̄ia non aduertit Clerus cæcatus malitia
 qui ob non solutionem aliquando pecuniæ paruulæ, etiam homis
 pauperis non ualentis soluere, priuat per interdictum sacramentis
 ecclesiæ, ut dictum est, populum. Non sic docuit Christus, qui p̄ser
 tim docuit Clerum nō contendere iudicio, dicens Lucæ vi. Qui te
 percutit in unam maxillam, præbe ei alteram. & ab eo qui auferet
 tibi uestimentū, & tunicā noli prohibere. Omni petenti te tribue, &
 qui aufert q̄ tua sunt, ne repetas. Sed Clerus impatiēs illam Christi
 doctrinā saluberrimā, audiens deridebit. Nec mirū, quia dicit post
 ea Saluator Matth. vii. Oīs qui audit uerba hæc & nō facit ea, simi
 lis est uiro stulto qui ædificat domū suā supra arenā. Quis inquam
 stultior est uir q̄ Clerus qui fundans se in mundi stercore, uitā
 Christi & doctrinā habet in derisum? ad tū em̄ iam pessundatus
 est Clerus, q̄ odit eos qui frequenter p̄dicāt, & noīant dñm Chr̄m,
 & dū qs allegat pro se Christū, statī dilatato ore & rācorato, dicūt,
 Es tu Ch̄s, & more phariseorū illos deturpāt & excōicant qui Chri

stū cōfitem. Vnde, quia p̄dicauī Christū & suum euāgeliū, & detexi
 Antichristū, uolens ut Clerus uiueret iuxta legem Christi, disposue
 runt Prælati primo cum Dño Suicone Pragensi Archiepiscopo
 Bullam ab Alexādro Papa, ne in Capellis prædicaret uerbum dei
 ad populum. A qua Bulla appellauī, & nunq̄ habere audiētiam po
 tui. Vnde citatus, ex causis rationabilibus non comparui, propter
 quod Excōicationem ordinauerūt per Michaelē de Causis, post
 factam concordiam, & iam ultimo procutauerunt interdictū, quo
 plebem Christi angariant sine culpa. Vellem ergo, q̄ Doctores di- M
 centes, q̄ in processibus non prohibet purum bonum, nec p̄cipitur
 purum malum, sed sola media, probarent hæc, & primo q̄ proba
 rent interdictū tam generale esse mediū inter purū bonum & iter
 purum malum, q̄ innocentes priuat sacramentis & sepultura, serui
 tium diuinum impedit, & nil boni inducit, nisi scandala, detractio
 nes & odia. Et quō poterunt doctores ostendere hoc esse licitum, ex
 cōicare a sacramentis, a sepultura, & a diuinis seruitiis dei populū,
 de quo, ut dictum est, potissimus Doctor ecclesiæ B. Augustinus re
 darguit Auxiliū episcopum, & probatio Doctorum combinata
 ex hypocritica palliatiōe, & rusticorum argutia, non satisfacerent
 Augustino pro ratione, cum dicunt Doctores. Sed secundum stylū
 ecclesiæ & Curia Romanæ consuetum & obseruatū. Ecce pallia
 tio hypocritica. ante patres patrum nostrorum. Ecce rusticorū ar
 gutia, p̄cipiantur ibi sola media, S. Doctores cuius ecclesiæ est ille
 stylus, nunq̄ Apostolicæ? Dicite cuius Apostoli est stylus ille, uel cu
 ius sancti post Apostolos? Nunq̄ est Christi stylus, illius capitis ec
 clesiæ sanctæ, in cuius stylo omnis ueritas utilis ecclesiæ est conten
 ta. Sed rogo, ubi continet istud dictum, omnem locum, ciuitatem,
 oppidū, uillam, seu Burgum exemptum seu non exemptū, ad quē
 cunq̄ uel quæ idem Dñs Iohannes Hus declinauerit, & quādiu ibi
 dem fuerit, & moram traxerit, & post ei⁹ abinde recessum per tres
 dies naturales continue duraturos. In his scriptis in tanto ecclesia
 stico subiicimus interdicto, & uolumus in eisdem cessari a diuinis.
 Forte ibi fundat ille stylus. Oportet semper orare, & non deficere. N
 Lucae xviii. Vel ibi. Laudate deū omnes gentes. Et ibi. In omī loco

IOHANNIS HUSSITÆ DE

laudate dñm. Sed quid dicent styli auctores, si contigerit Ioanneti
 Hus uenire ad ciuitatem sanctam Ierusalem, in qua non cesserant
 Cherubici & Seraphici clamare quotidie una uoce dicētes Sanctus
 Sanctus Sanctus dominus deus Sabaoth. Nunquid propter fulminati
 onem cessabunt ibi a diuinis? sicut Christus aduocatus iustus non
 intercedat ad deum patrem pro fidelibus membris suis, uel q̄ nō
 clamer chorus angelicus Sanctus Sanctus Sanctus dñs deus Sabaoth.
 Cessabit ne illa uox de qua Iohannes Apocalyp. v. dicit. Audiui uo
 cem angelorum multorum in circuitu throni, & animalium & se
 niorum, & numerus eorum millia millium, uoce magna dicentiū,
 dignus est qui occisus est accipere uirtutem, & diuinitatem, & sapi
 entiam, & fortitudinem, & honorem, & gloriam, & benedictiōem,
 & omnem creaturam q̄ in calis est, & q̄ super terram, & subter ter
 ram, & in mari, & quæ in eo sunt. Nec dicunt Doctores, q̄ istud est
 impertinens, nam omnes creaturæ rationales secundum stylū Cu
 riæ Romanæ, subiacent mandato ipsius Curie. Nam omnis crea
 tura humana subiacet Romano Pōtifici dicente stylo ipsius in Ex
 trauagante Bonifacii octaui. Porro subesse Romano Pontifici o
 mni humanæ creaturæ declaramus, dicimus & diffinimus oīno ef
 se de necessitate salutis. Similiter creatura angelica ipsi Romano
 Pontifici subiacet, dicente stylo Curie in Bulla Clementis Papæ.
 Mandamus angelis Paradisi, q̄ animam illius a purgatorio pror
 fus absolutam, ad paradisi gloriam introducant. Cū ergo secundū
 illum stylū Curie omnis creatura ratiōalis tam angelica q̄ huma
 Romano subiacet Pontifici in mādato, & stylus in processu eius
 dem Curie dicit, q̄ ad quemcunq̄ locum exemptum uel non exē
 ptum Iohannes Hus declinauerit, & q̄diu ibidem fuerit, ecclesiasti
 co subiicimus interdicto, sequit̄, si qd̄ per summe possibile ad abso
 lutam Dei potentiam Iohannes Hus per mortem ad cælestem Ie
 rusalem declinauerit, ipsa subiici debet ecclesiastico iterdicto. Sed
 benedictus sit Deus omnipotens, qui præcepit ut angeli cum oībus
 sanctis in ipsa cælesti Hierusalem non subiaceant huiusmodi inter
 dicto. Benedictus quoq̄ sit Christus Summus Romanus Pontifex,
 qui dedit gratiam suis fidelibus, q̄ non existente aliquo Romano

Pontifice pro dato tempore, ad cæli patriam possunt duce Christo dño peruenire. Quis em̄ diceret, q̄ Agnete muliere existente solum apparéter Papa per duos annos & per quinq; menses nullus hoīm foret saluus. Vel iterum post mortem Papæ tempore medio inter mortem Papæ, & inter electionem successoris, nullus tunc hominū morientium saluaret̄. Benedictus etiam sit Deus omnipotens, q̄ ordinat suam militantem ecclesiam sic uiuere, q̄ mortuo Papa nō ideo ipsa est decapitata, uel mortua. Quia nō ex Papa, sed ex Chro capite dependet eius uita, & q̄ infatuato Papa, & facto hæretico, ecclesia militans manet fidelis sponsa dñi IESV Christi. Benedictus etiam sit dominus, qui unum caput existens ecclesiæ, ipsam in unitate cōseruat sic efficaciter, q̄ tripertito uocato capite in Papis maneat unica sponsa dñi IESV Christi. Nunc em̄ Balthasar dictus Iohannes xxiii. est in Roma, Angelus Corrarii dictus Gregorius xii. in Arimno, & Petrus de Limna dictus Benedictus in Aragonia, cur unus ex illis pater uocatus sanctissimas, de plenitudine potestatis non compellit reliquos cum eorum adhærētibus, ut sub sint suæ iurisdictioni, Ex quo dicit stylus Romanæ curiæ, qui habet super quolibet hoīe in terra plenitudinē potestatis? Satis ergo fundamentum debile est pro fundamento & probatione, ut aliquid teneatur infrangibiliter assumere stylum Romanæ Curie. Nam libro sexto de constitutionibus dat̄ pro regula, q̄ duobus super eadē prouisione literas a Papa habentibus una die, is cui Papa Canoniatum contulit p̄ferendus est, cui non dedit Canoniatum ignorāte executore, quis primus impetrauerit. Si aut̄ sint pares in gratia quo ad formam styli Papalis, is qui pri⁹ præsentaui erit potior in Præbenda. Et tertio, si æquales fuerint in his tribus, tunc Canonici quibus spectat collatio, uel maior pars eorum, tenetur eligere, reliquo carente fructu gratiæ. Nisi ex tenore Papalium literarum expressē appareat, q̄ Papa utriq; illorum uoluerit prouidere. Ista autem trimembris styli Curie maxima uidetur esse principium cōtra Christum, quia supposito, sicut in maiori parte contingit, q̄ Præpositus in Canoniatu uel tempore in præsensatione, uel ostē sione gratiæ, uel tertio in Capituli electione sit reliquo quantum/

libet indignior quo ad Deum, tunc ex ista styli maxima debet iudicari contra Christi iudicium. Ex quo sequitur, quod illa styli maxima est contra conscientiam, & per consequens contra Christum. Quae ergo probatio, stylus Romanæ Curiae cōsuetus & obseruatus illud concedit uel asserit, ergo est legi Christi consonum catholice acceptandum. Illa autem rusticorum argutia quam Doctores ponunt, quod ante patres patrum nostrorum sic est creditum uel obseruatum Satis concluderet, quod ipsi Doctores crederent & obseruarent erroneas consuetudines gentilium & Iudaorum, immo quod colere deberēt Beel, sicut Boemi dum erant gentiles coluerunt. Habent pro se illud Ezech. xx. In preceptis patrum uestrorum nolite incedere, nec iudicia eorum custodiaris. Qualis ergo probatio Doctorum in uerenda ante patres patrum nostrorum illud fuit creditum, obseruatum uel tentum, ergo a nobis debet credi, obseruari, & teneri. Talia enim insulsa argumēta insulsi homines faciunt, ad excusandas excusationes in peccatis. De numero illorum non est ille, qui Psalmo C. V. dicit. Peccauimus dñe cum patribus nostris, iniuste egimus, iniquitatem fecimus. Patres nostri in aegypto non intellexerūt mirabilia tua, non fuerunt memores multitudinis misericordiae tuae. Et si forte Doctores dicant, quod in suo dicto notant patres patrū, sanctos prophetas uel Apostolos, uel posteriores sanctos, tunc posuissent expresse ipsorum scripturam, contra quam nō foret cuiquam licitum rebellare, & cessasset instantia eorum, infringēs argutiam uel rationem, quando dicunt, quod in processibus secundum stylū ecclesiae & Curiae Romanae cōsuetum & obseruatum ante patres patrum nostrorum, praecipiunt ibi sola media inter pura bona & inter pura mala. Quis enim sanctorum patrum, prophetarum, Apostolorum, uel aliorum sanctorū praecipit, quod ubicunq; declinauerit homo etiam pessimus, quod ibi cessent a diuinis. Christus enim uidens inobedientissimum Iudam & traditorem suum, nō cessauit a diuinis in cœna sua magna, immo ipso assistente exercuit diuina, & dedit ei corpus suum sanctissimum & diuinissimum ad manducandum & monuit constantius discipulos, ut uigilarent, et orarēt secum, ne propter uolentiam inuasionem scribarum, pharisaorum & ponti-

ficum intrarent in temptationem. Nec piissimus Pötifex cessat ab
 oratione diuinissima, dum blasphemaretur & crucifigeretur, sed
 orauit pro suis crucifixoribus dicens, Pater dimitte illis, quia nesci
 unt quid faciunt. Lucæ xxiii. Vnde cum clamore & lachrymis oras,
 exauditus est pro sua reuerentia, ad Hebræos y. Vnde & sui ueri &
 manifesti Vicarii, Apostoli & alii sancti sunt ipsum in illo imitati
 & primo Stephanus qui Actuum sexto dixit. Domine IESU ne
 statuas illis hoc peccatum, quia nesciunt quid faciunt. Et est mira
 bile, quare propter Iudæos qui negant Christum esse deum, & sic
 totam eius legem nõ faciunt interdictum, uel propter manifestos
 Symoniacos qui sunt præcipui hæretici, a sanctorum Apostolorũ
 & aliorũ sanctorũ scriptis maledicti, excõmunicati, suspensi & in
 terdicti, & a sãcto sacerdotio alieni. Ratio est, quia illi Symoniaci
 uendunt & emunt excommunicationes, suspensiones & interdicta.
 Et illis tanquam armis potissimis suam nutriunt & defendunt Sy
 moniam. Nec est necessaria probatio, cum patet etiam Symõiac
 mercatio ad oculum, etiam rusticis qui ab ipsis Symoniacis anga
 riantur, uexantur, opprimuntur & spoliantur. Nam ad tantum iua
 luit Symoniaca & Giezitica hæresis, q̄ non morose, sed importune
 & oportune ad commercandum homines, etiam inuiti ad crimen
 huiusmodi impelluntur. Et omnis mercatio huiusmodi oritur ex
 stylo Romanæ Curia, qui alias Episcoporum Curias in stylo sibi
 Symoniaco & Giezitico subalternat. Patet in literis dimissorialib⁹
 cõfirmationum, absolutionum, admissio num, & in aliis ad exhau
 riendum pecunias adiuuentis, Iam de condemnatione xlv. articu
 lorum esset dicendũ. Sed breuiter dico, q̄ usq; hodie Doctores præ
 torii non probarunt, q̄ quilibet eorum est, aut hæreticus, aut erro
 neus, aut scandalosus. Sed miror, quare iam Doctores non docent
 in prætorio q̄ non practicetur articulus de ablatione temporalium,
 puta iste. Domini temporales possunt ad arbitrium suum auferre
 bona temporalia ab ecclesiasticis habitualiter delinquentibus. Iam
 tacent cum Pontificibus & phariseis, nec cõgregantur ad prætorium
 ut cõdemnent illum articulum, practizantes, pro certo quod time
 bant euenit eis, & eueniet in posterum. Perdent enim temporalia,

sed det Deus ut cōseruent animas suas. Dicebant Doctores, q̄ dum
fuerit facta condemnatio articulorum, tunc est pax & concordia.
Sed uersa est eorum prophetia in oppositam qualitatē. Nam gau-
debant condemnantes, & lugent census dantes, condēnauerunt istū
articulū, Decimæ sunt puræ elemosynæ. Et multi uenientes ad p̄to-
riū, petebant ut eorū census q̄ sunt elemosynæ nō tollerēt. Sed qui-
dam domini de pratorio respondebant dicentes, Ecce uos
prius cōdemnastis, q̄ Decimæ sunt puræ elemosynæ,
& iam dicitis q̄ sunt elemosynæ, & sic contra con-
demnationem attemptatis. Et tantum ad
præfens, relictis aliis in posterum
differendis.

EXPLICIT TRACTA

T V S M A G I S T R I I O H A N

N I S H V S, Q V E M C O L L E

git Anno Domini M. CCCC. XIII. Et

est pronunciatuſ publice in Ciuitate

P R A G E N S I.

